

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No 28—Vol. XLIX.

FRIDAY 13TH JULY, 1951.

Registered at the G.P.O. as a News paper.
PRICE: SIX PENCE

DUTY OF A PUBLIC SERVANT

"... Man is a self-governing being and self-government necessarily includes as much power to commit errors as to set them aright as often as they are made... True morality consists not in following the beaten path but in finding out the true path for ourselves and in fearlessly following it... Often one learns to recognise wrong only through unconscious error. On the other hand if a man fails to follow the light within for fear of public opinion or any other similar reason he would never be able to know right from wrong and in the end lose all sense of distinction between the two... I believe that mere protestation of one's opinion and surrender to mass opinion is not only not enough, but in matters of vital importance, leaders must act contrary to the mass opinion if it does not commend itself to their reason... What must count with a public servant is the approbation of his own conscience. He must... not seek to please and gain the approbation of the public. Service must be its own and sole reward.

—Gandhiji.

બાહર સેવકનો ધર્મ

"માણસ સ્વતંત્રતા ભોગવનાર હવ છે. અને સ્વતંત્રતામાં સ્વાભાવિક રીતે ભુલો કરવાનો એટલોજ હક છે તેમ જેટલી વાર થાય તેટલી વાર તે સુધારવાનો છે... ખરી નીતી પડેલા મીઠામાં ચાંચા કરવાની નથી પરંતુ જાતે ખરા માર્ગ શોધી કાઢી નિર્ભયતાથી તેને અનુસરવા તે છે... ધણીવાર માણસ અભાગ્યપણે ભુલ થઈ જવાથીજ ભુલ સમજી શકે છે. ખીલ તરફથી માણસને વીકસતના ડરના કે કાંઈ ખીલ કારણે પોતાના અંતરના પ્રકાશને નહિ અનુસરે તો, ખઈ શું યા ખોટું શું, એ તેનાથી કઈ સમજી નહિ શકાય, અને અંતે, બનો વચ્ચેના બેદનું બાન તે સુધી જશે... અહીંસાના માર્ગને માણસે ધણી વાર એકલાજ અનુસરવું પડે છે... હું માતું છું કે માણસે પોતાનો મત દ્વારા પુસ્તક બાહર કરી જનતાના મતને નંગી જવું એટલું બસ નથી. અગત્યની બાબતોમાં નેતાઓએ જનતાનો મત જો તેઓને ભુલિ ગ્રાહ્ય નહિ લાગે તો તેની વિરુદ્ધ વર્તવું જોઈએ. બાહર સેવકે પોતાના અંતરના ધન્યવાદ પર આધાર રાખવો જોઈએ. જનતાને સાઈ લગાડી તેના ધન્યવાદની આકાંક્ષા રાખવી નહિ જોઈએ. સેવાજ સેવાનો બદલો દેવા જોઈએ."

ગાંધીજી.

JUST UNPACKED!

Latest SILKS & SAREES.

44" Wide
CREPON -
GEORGETTE
Special Price 3/11 yd.
44" Printed Georgette
Pin Spot & Floral
All Over Designs
5/6 yard

44" OPAL GEORGLTTE
in all shades ... .. 15/6 yd.
44" EMBOSSED GEORGETTE
Beautiful Floral & Basket Design 12/6 yd.
44" VELVET CHENILE GEORGETTE
17/6 yd.
36" RING VELVET uncrushable 15/11 yd.
36" COLOURED SATIN
DEAUTE 6/11 yd.
36" COLOURED SATIN 3/11 yd.
ALL SHADES IN STOCK.

LATEST
STYLES
IN
MEN'S
LADIES'
&
CHILDREN'S
CHAMPALS.

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10,0- each.
EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.
GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Now reduced to £5/10/-
PRINTED VOILE SAREES In Latest Designs
5 Yds Lengths 25/- each.
6 " " 30/- each.

CHILDREN'S GEORGETTE SMOCKED FROCKS. EXCELLENT WORK 21/- each.
Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

44 "Wide
HEAVY QUALITY
COLOURED GEORGETTE
All shades In Stock.
Special Offer 4/11 Yard.
44" Coloured Georgette
with double printed border
Sky-Blue & Green
6/6 Yard

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.
39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

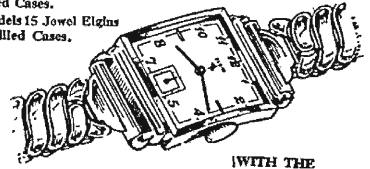
BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULL BRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING
ADVANCE 1950 MODELS

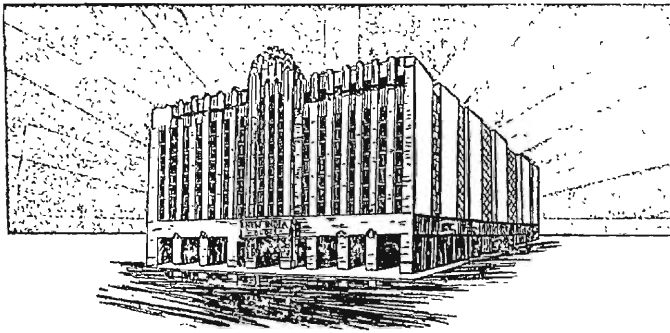
KATZ & LOURIE LTD.
Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.
MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY, ex Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out in Strictest Confidence.
11/12 Poston Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg
Phones—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING
TYSON'S BRAND (PAIN I-CURE) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 9d. 1/6 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
 1919-1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

Head Office: BOMBAY.

AS OTHERS SEE US

Extract from the "Review" (London) of 29-9-1950
A LEADING INSURANCE JOURNAL

"The Business of the New India has developed very strongly in the past three years with successive increases."

"The FIRE ACCOUNT has a remarkable record of sustained property."

"The MARINE FUND is more than double (237% per cent) the amount required."

"The ACCIDENT ACCOUNT has an even more magnificent profit record . . . over the past 10 years."

"LIFE BUSINESS: Life Department has been writing comparatively big business for the past 5 years."

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.	Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force
Marine Premium	56,04,844	exceeds
Miscellaneous Premium	35,84,968	Assets exceed
Life Premium	2,88,79,302	Total claims paid over
		54,34,00,000
		15,36,00,000
		17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic
 Address:
 "RUSTOMJEE" or
 "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee

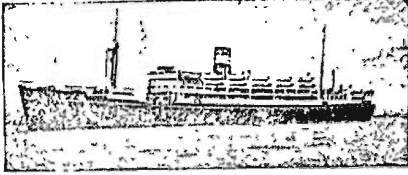
**EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY**

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 78513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 29th Aug. and sails on 4th Sept.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75-0-0
Second "	"	"	50-5-0
Inter-Class	"	"	33-15-0
Unberthed (Deck)	without food		20-15-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £5-0-0
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add.: "KARAMAT."

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેકરમ સુદ, વાઈનીંગરમ સુદ, ગોઈશિય, ડરેસાઈ ચેરદ, સાઈડ વાઈ ઓફીસ ડેરદ, છુકે કેસ, ટેબલ, તલન કીકાઈયત બાવે ખરીદી શકશો. બને પધારી લાક લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કરેસર—

ને હમારી કેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-યાર રહે છે. ગાન રેહલા બાચેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવે અને વેપાર આશય વધારો.

L. MISTRY

61 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

**For QUALITY . . .
MODERN . . . . .**

and ATTRACTIVE PRINTING

We print anything from Business Cards, Invoices, Statement, Receipt and Cheque Books, Invitation Cards, Letterheads, to Booklets and Pamphlets, etc.

In one or more colours.

COUNTRY ORDERS RECEIVE OUR PROMPT ATTENTION.

For particulars write to:

COASTAL PRINTING PRESS,
Commercial Printers,
P. O. Duffs Road, Natal.

EVERY

FRIDAY from
NAIROBI—

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

**INDIA and
PAKISTAN**

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

AIR-INDIA

International LTD.

Incorporated
in India

Members of I.A.T.A.

P.O. Box 1010, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."

For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

*Kapitan's
Sweetmeats
By Post*

For the convenience of our up-country customers, we dispatch Sweetmeats promptly and securely packed to ensure that they reach their destination in oven fresh condition.

LATEST RECORDS IN STOCK

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. 'KAPITANS.'

**MORE SHAVES
FOR
YOUR MONEY**

And better shaves too! Minora blades are made from the finest steel; they're sharp, they stay sharp and they last longer. At only sixpence for four blades, it pays you to buy Minora. Look for them in the red, white and yellow packet.

4 BLADES FOR 6d.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 28—VOL.—XLIX.

FRIDAY, 13TH JULY, 1951

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price SIX PENCE

THE ALL-IMPORTANT QUESTION

(L. W. Ritch)

JUST as there is a constant, continuing struggle waging between Truth and un-Truth; of Light seeking to dispel the Darkness; of Knowledge to replace Ignorance; so Justice, which is the rendering unto everyone of what is his due, is all the time working to correct the wrong doings indulged in by men against each other and in breach of the divine Law that moves to Righteousness.

Without doubt, Man's ignorance, due largely to his refusal to follow the Light, is responsible for his present plight. /

Doubtless, also, all too many of those who purported to be Light Bearers betrayed their trust, and, for the sake of power, prestige and gain concealed rather than advanced Truth, clouded rather than clarified Knowledge helped to intensify superstition and ignorance rather than promote enlightenment.

What particular form or kind of ignorance is it that prompts men to still believe that jungle ethics—"each for himself and the Devil take the hindermost"—pays?

Why do men delude themselves with the notion that if they are only clever enough they can get away with injustice and profit by its practice?

The short simple answer is: Lack of Vision.

They fail to see Life as Life really is in its entirety or wholeness—One long serial story, stretching from an immeasurable future.

They are blind to the truth that "As we sow, so must we surely reap." That "Each man's life the outcome of his former living is." That injury done to another inevitably recoils upon the individual responsible for doing it; Measure for Measure.

Vision and the understanding that would result, would produce a truer perspective; a more correct appreciation of real values. Earth-life would be seen for what it really is; a training ground, a school for our growth towards godliness; the body is but

a temporary vehicle; the soul the real individual and the tenant, whose purpose was unfolding of the God within through the practice of Righteousness.

Recognising, however imperfectly, the importance of the spiritual as compared with the material aspect of life, self-dedication to service, to the defence and promotion of Truth, Right and Justice, would be seen to be incomparably more profitable and conducive to real happiness than the accumulation and possession of worldly riches and the exercise of power over others.

The life, mission, and teachings of a Gandhi would, then, become understandable; no longer a mystery to be marvelled at, but an example to be followed, because it is the only true life for him who false puts, by; and would be recognised as such.

Since the darkness of ignorance cloud our vision, limit our perspective and create an entirely false view of life and living, it should not be surprising that Fear is our almost hourly companion.

Identifying our welfare and happiness with earthly gains, we know we must inevitably relinquish; setting store upon things which by reason of their nature are perishable and impermanent, we are in constant dread and anxiety lest by some turn of Fortune's Wheel they be snatched away from us.

Identifying ourselves with the body, we fear and worry about "the ills that flesh is heir to."

Not realising that Life is Imperishable and that the Man himself, the real individual "does not die when the body dies," many fear death as meaning extinction.

Now, vision and understanding may be ours. We may, in the words of a Master, "regain our Kingdom." But only at a price. And the price is the shaking ourselves free from the shackles of

our enslavement; our enslavement to worldliness and selfishness.

We cannot at the same time be slaves and fear men; worship both God and Mammon. If Money means more to us than Manliness, and bondage is considered to be tolerable provided the chains that bind us are gilded, the sooner we stop talking about Honour, Dignity and Self-Respect, the better.

Fearlessness, though pitiable, is understandable, and the courage that makes heroes is rarer than it might be were it not for our ignorance that breeds the fear. But he, who knowing what is right and professing allegiance to a principle he knows is right, deliberately betrays that principle for a price is usually referred to in terms the reverse of complimentary.

The test of sincerity is; and always must be, what sacrifice is the individual prepared to make for the sake of his principles?

And the reminder still holds good:

"The example the leading members of the community set, is that which the rest almost invariably follow." The responsibility resting upon the leaders is, consequently, extremely grave, the graver when we remember that the issues each one of us individually, and all of us collectively, are called upon to meet are vastly more important and farther reaching than any "business" deal we have had or could have. A mistaken choice in a business deal may involve one of the parties in a financial loss. Wrong choosing in this regard is certain to involve us in the loss of something that, some day or other, we shall realise no money can compensate us for

It cannot be too strongly emphasised that the Indians whose home is South Africa occupy a position very like that of the division of an army engaging an enemy on several points.

In this war of Right against Might, of the Four Freedoms against the Rape of a people's natural claims to be treated as free human beings, the Indians settled and established here would seem to have been allotted the duty of containing the enemy for us on this front.

They are not lacking training, experience, intelligence or funds.

The weapons they have been trained to use are as indestructible as they are ultimately irresistible.

If ever there was a struggle to which the adjective "holy" could rightly be applied, it is this against South Africa's Herrenvolk and Apartheid doctrine and policy, of which the Group Areas Act is the coping-stone.

Other fronts are watching. What are they going to see?

BRAZIL LEGISLATES AGAINST COLOUR BAR

PRESIDENT GETULIO

VARGAS signed a new anti-discrimination law last week making it a crime for hotels, restaurants or schools to refuse admittance to any person because of race or colour. Brazil has a large Negro population and the constitution provides that there shall be equality for all in the country, states a Sapa-United Press message from Rio de Janeiro.

The new law was introduced in Congress after a number of complaints had been made about alleged discrimination in various parts of the country.

Keepers of hotels and similar institutions who violate the new law may be imprisoned for three months to one year and fined 275 dollars to 1,100 dollars.

Owners of restaurants, coffee shops and barber shops may be imprisoned for 15 days to three months and fined 27.50 dollars to 275 dollars.

Any school director found guilty of discrimination may be imprisoned for three to 12 months or fined 27.50 dollars to 275 dollars.

Indian Opinion

FRIDAY, 13TH JULY, 1951

A Note Of Warning To Africans And Indians

A REGULAR propaganda is being conducted against Indians by rabid anti-Indians to create friction between the Africans and the Indians and to blacken the latter as much as possible in the eyes of the public. Most unfortunately Mr. S. S. Bhengu and company are allowing themselves to be used as instruments of these anti-Indians. If they believe they are thereby doing a service to their own people, we are afraid they are sadly mistaken. They are, in fact, not only doing the greatest disservice to their own people and to the Indians but are endangering the future of South Africa. Any body with the slightest intelligence can see that there is a sinister game behind this singling out of Indians for alleged crime against African women and the actual string-pullers are Government supporters seeking to justify its present harsh and unjust policy. We say this not to defend our people. There is no defence for such deeds as are attributed to them if they are true and the law is there to deal with them. But it is utterly wrong to seek to condemn a whole community for the misdeeds of a few.

It takes two to commit such an immoral act, and if, as it is stated, there is such a large number of cases of seduction of Zulu women by Indian men, is it not a sad reflection on the moral standard of the Zulus themselves? Does it not point out to the need for an all-round social reform? Is there that respect for the Zulu women among the Zulu men that used to exist in the past? Is the sanctity of marriage observed as strictly as it used to be in the past? One must regretfully reply in the negative. The writer of this article was once sitting in his car with his wife waiting and was shocked to find at least half-a-dozen cases within half-an-hour of the utter disrespect of Zulu men towards their own women. The immoral gestures of the men at every young woman that passed by was just shocking. We dare say the same exists more or less in all the communities. It must be admitted that ever since the first

World War the moral standard of practically the whole world has been fast deteriorating. War has killed the manhood in man and has made a brute of him. We pray in all earnestness that better counsel would prevail on Mr. Bhengu and his friends and that they would cease forthwith to play in the hands of the Government in its sinister game to root out the Indian community. It is in itself an immoral act for which, if they do not beware, they will have to repent perhaps after the damage has been done.

The time has come when the African and the Indians and all the oppressed people should not allow the disruptive forces to have sway over them but should unite together to fight the common enemy. There is a great deal of reform work needed and let it begin in our own homes. Let us not allow a third party to enter into our quarrel to play the fable's monkey trick.

What are we to say to our own community? We should not resent all the knocks that we get but treat them as eye-openers and begin in right earnest to mend ourselves. If we do not make a heroic effort to tear ourselves from the grips of apathy, fear, cowardice, selfishness and greed, these evils will surely bring about our ruin. Let us first begin to respect and to obey the law of God and light will come to us.

S. A. Racial Policy Indefensible

THE Union High Commissioner in Britain, Dr. A. L. Geyer, is trying to defend stoutly the racial policy of the South African Government overseas. 300,000 Indians, he maintains, is a comparatively recent introduction and therefore have no place in South Africa. Dr. Geyer, surely, could not be so utterly ignorant of South African history. Indians are here now nearly three quarters of a century. They did not come of their accord. They were invited to come; they were made to slave for the development of this land and promised rosy conditions after their terms of indenture had

expired. It has been declared over and over again by responsible South African statesmen that Indians are a law-abiding and useful community. Why are they now, all of a sudden, so despised? And they are despised not by the general public, either White or Black. They are despised by the selfish Whites and a propaganda is being carried on among the Africans to bring the Indians into disrepute. So much is said about the doubtful methods of the Communists of working among the masses but the present South African Government is outdoing the Communists in that art.

Dr. Geyer compares the Negroes of America with the Native of South Africa and says the former have advanced while the latter are still in their primitive stage. The reason is quite obvious. The American Negroes have had opportunities given them which the South African Natives have not. They have been kept in those conditions so that they would always remain servants of their White masters. It is no defence to say, as Dr. Geyer has said, that the Natives in South Africa are better treated than anywhere else in Africa. It should suffice to know that they are not treated as human beings should be treated.

Dr. Geyer has claimed that much is being done for the advancement of the Africans. That testimony should really come from the Africans themselves. But, far from it, today, the country is seething with discontent as it has never done in the history of South Africa. And, what would Dr. Geyer say to the following from the Native Affairs Standing Committee of the Durban Chamber of Commerce. This is what Mr. John Black of the Committee says, in his report to the Chamber: "Cato Manor, probably one of the most disgraceful slums in the Union, was undreamt of. . . . The position is frightening. Tuberculosis is rampant throughout our Native population." This shocking state of affairs exists not only in Durban but in other parts of the Union as well. The South African Institute of Race Relation has published figures of the death rate among the Natives, which appear elsewhere in this issue. They would show how the Natives fare in South Africa. The South African government has no case at all in defence of its present racial policy which must be condemned by the civilized world.

NOTES

Bishop On Totalitarian

Danger

EVEN if Russian totalitarianism should be destroyed there was no guarantee that it would not emerge in other forms in other parts of the world, says the Rt. Rev. R. Ambrose Reeves, Bishop of Johannesburg, in 'The Watchman,' organ of the Diocese of Johannesburg. "To-day we hear a great deal about the dangers of totalitarianism, but unfortunately this word has become little more in popular jargon than either a term of abuse that can be hurled at some political opponent, or a bogey with which to frighten people," he writes. Any society became totalitarian once it claimed that the whole duty of any individual was discharged in relation to the life of that society. Realising that, one was bound to recognise that the dangers of totalitarianism could not be restricted to countries behind the "Iron Curtain." To dismiss the threat of totalitarianism as a question of politics was not only to declare that political actions were apart from and above moral and spiritual criticism; it was also to misunderstand the nature of totalitarianism, which asserted that the whole life of man was encompassed in the fulfilment of his duty towards his neighbour. The Christian could never come to terms with totalitarianism because he knew that man's duty towards God transcended both his duty towards society and to himself. It followed that only those who genuinely believed in God could provide humanity with any sure bulwark against totalitarianism.

T. B. Official Criticises

Johannesburg Slums

"The slums of Bombay, Glasgow and London have nothing to compare with the filthy hovels of Johannesburg—not five minutes from our City Hall," said Mr. K. G. Collender, chairman of the South African National Tuberculosis Association, when he addressed a meeting in the Germiston Polyclinic last week. Many closed their eyes to the misery around. "If we are not careful we may get so callously hardened that should the stark spectre of starvation reach our shores, we may look on wretches who have died on our streets from starvation as just an unnecessary nuisance. "The subject of tuberculosis is frightening in its immensity, for at present it is out of hand, and although the large proportion of cases are non-European, the danger of its spreading to the Europeans is enormous."

UNION HIGH COMMISSIONER IN BRITAIN ON S.A. RACIAL PROBLEM

DR. A. L. GEYER, the Union High Commissioner, said at the Bonar Law Memorial College, Ashbridge, last week, in a discussion on the Union of South Africa, that the Union faces what is probably the most complex racial problem in the world. —

"Except for the 300,000 Indians—a comparatively recent introduction—all the races living there have an equal claim to South Africa as their homeland. This makes the position unique.

"The British could and did withdraw from India and the Dutch from Indonesia. The European Colonial power could withdraw from Black Africa. The White South African nation, however, cannot withdraw from its home land.

"It has to find a solution for the problem of multi-racial South Africa—or disappear from the face of the earth."

Dr. Geyer said that an evaluation of the racial problem in South Africa must be based on "recognition of the fact that that part of South Africa, south of the Zambesi, is no more the original home of the black man than it is of the White man."

The Whites and Blacks of South Africa, he said, were descendants of two streams of contemporary colonists which advanced to meet and clash for the first time towards the end of the 18th century.

He said the problem of the multi-racial State had, as yet, nowhere been really solved, not even in the United States with its comparatively simple problem. In the United States 70 per cent. of the total population were coloured; in South Africa 80 per cent.

"But the question of numbers is by no means the only aspect in which the South African problem is infinitely more difficult.

"The Negroes of America have been separated from their ancestral homes for two centuries. For that length of time they have been living in a civilised community under the influence of White people.

"The Bantu of South Africa, or a large part of them, are still living on their tribal lands. Most of them have lived under European rule for less than a century. Nearly half of them are still living their tribal life. A large percentage of the rest have moved away from tribal lands only within the last 25 years."

In the main the Bantu were still a primitive people—a race as different from the European as a race could possibly be. When they first came into contact with the Whites towards the end of the Eighteenth Century, they "had a civilisation in many respects more primitive than that of our forebears in the time of Julius Cæsar."

Dr. Geyer continued: "They are not Europeans whose skins happen to be black, nor does a little Western schooling and a suit of Western clothes turn them into pseudo-Europeans.

"If only people would grasp this very elementary fact many of the misconceptions about Africa would not arise. 'Apartheid' in South Africa is not something new. In actual fact it is as old as the European settlement at the Cape.

"It had its origin in the days when the European colonists had to do with the Hottentots. Then as the Bantu, conquered by the Whites, gradually entered into the economy of the later, it was in the relation of servant to masters.

"Class distinction until recently so characteristic of British life became part of the social and economic political structure of South Africa. This is what General Smuts meant when he said that 'Apartheid' is the traditional policy of South Africa.

"In connection with the work of uplifting the Bantu, we readily admit that very much remains undone. We claim, however, that we are doing very much more for the Coloured peoples than anybody else in Africa."

He then quoted Mr. N. E. Dodd, Director General of the United Nations, Food and Agricultural Organisation, as saying at the end of a visit to South Africa: "I know of no place in the world where so much is being done by so few for the advancement of the Native population. I was surprised to see you devote such a large part of your national income to the advancement of the Natives."

Dr. Geyer said the present Government were trying to mark out a new line. For the first time the problem of the relationship of the races was being tackled seriously and provision was being made for the fullest development of the Bantu as a people.

The Government's policy for the separate development of the Bantu might be summed up as follows.

To some extent the Bantu Reserves were to be enlarged. Those reserves which were so fertile that, with proper management, they should be able to produce a large surplus of foodstuffs were to be developed agriculturally and industrially. In industries within the reserves the Bantu were to be trained eventually to fill all positions.

"What is being attempted in South Africa must inevitably be a very lengthy process. Many aspects of this process are still far from clear, and in more than one respect progress will have to be by trial and error.

"It may not be an ideal solution but no other has yet been put forward. At any rate, it is an honest and brave attempt to find a solution which, in the long run, will do justice to both Blacks and Whites."

DEATH OF MR. MATHURADAS TRICUMJEE

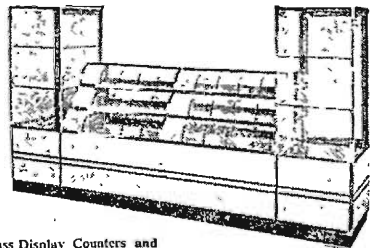
A CABLE message was received at this office on Saturday, July 7, conveying the sad news of the death of Mr. Mathuradas Tricumjee, which took place at his residence at Walkeshwar Road, Bombay, on Friday, July 6, at the age of 58. The late Mr. Mathuradas Tricumjee, who was a former Mayor of Bombay, was a nephew of Mahatma Gandhi, being the son of one of his sisters, but he was really more than a son to him. He was closely associated with Mahatma Gandhi in all his activities—political, social, religious and educational. He had a deep knowledge of Hindu philosophy and culture, and he was one of those whom Mahatma Gandhi consulted on various matters. Unfortunately tuberculosis impeded the path of his progress, otherwise he would have taken the place of Madhav Desai, who was nearest to Mahatma Gandhi and died of heart failure within a week of his incarceration in 1942, during the struggle for India's Independence. He was

however in the closest touch with Mahadev Desai and was kept fully informed of all the activities of Mahatma Gandhi. For the last ten years he was almost completely bedridden and there was not an occasion when Mahatma Gandhi did not pay a visit to his home whenever he happened to be in Bombay. The late Mr. Mathuradas Tricumjee is survived by his sorrowing widow who was greatly devoted to him and a son and a daughter. May God grant them solace in their tragic loss. Peace be to the departed soul.

"INDIAN AFFAIRS" (Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen
from all parts of the world.
Write for advertisement rates to:
The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Jantar Mantar Road,
NEW DELHI.

"Gold Medal" Quality

High-Class Display Counters and
Showcases, Refrigerator Counters,
Walt Units, Fish Fryers, Display Fittings etc

NEW ILLUSTRATED CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.

Awarded Gold Medal, Rand Easter Show

104 MARSHALL ST. (Facing Eacom House)

Phone 33-4211/2 Johannesburg. P.O. Box 6501

THE twenty fifth annual conference of the Natal Indian Teachers' Society was opened at the Sastri College, Durban, on Thursday, July 5, by Mr. L. L. Boyd, M.P.C., chairman of the Natal Provincial Council.

Presidential Address

After prayers were conducted by the Rev. A. J. Choonoo, Mr. L. L. Boyd made a thought-provoking speech and declared the Conference formally open.

Mr. A. D. Lazarus in his presidential address said:

"Of the acute political stresses through which our country has lived over the last year, I am precluded from speaking or making comment. But I cannot refrain from observation on the consequences of the political trends and situations that are the history of the immediate past and the social and educational problems that these have raised.

To our profound regret, we must observe that never before in our history have bitterness and hatred, as between man and man, stalked this land as it is doing now. What an awful legacy of intolerance, suspicion and hate is being handed down to our children? Suspicion and intolerance between the European and non-European on the one hand, and distrust, misapprehension and confusion among the non-Europeans themselves on the other. We as teachers, not being ourselves immune from the assaults of political fortune, have to face these evils as they stalk nefariously abroad.

There is no denying that race relations in our complex society have been seriously impaired in one way or another, and upon us teachers falls the serious responsibility of seeing to it that our children shall remain free of those mental taints with which we adults have become infected. This will call for patient study and research into the ideals, aspirations and modes of thought of all the peoples of our country, from which must flow a willingness on the part of all sections to respect the traditions, aspirations and ideals of every other section of our population.

At the beginning of this year a new syllabus for citizenship was devised and introduced into our schools. It is a matter for gratification that this new feature in our curriculum aims at creating an atmosphere different from the one that the politics of our country is currently producing. A curriculum,

THE NATAL INDIAN TEACHER'S SOCIETY

TWENTY-FIFTH ANNUAL CONFERENCE

which if assiduously and faithfully followed on all sides, must eventually promote harmony, understanding and respect for other people whatever their race or creed, and which I am sure, will prove more enduring than the influences outside the school.

Skolly Menace

"Out of the chaos of the last decade or more, has emerged another serious social problem

larger urban areas and therefore not directly amenable to treatment by teachers. But my concern is for the very large number of Indian children who never see the inside of a school for the lack of accommodation there. These must grow up in enforced ignorance, ripe for any form of mischief and eventually gravitate into the "skolly" gangs.

"Let the Indian parent take stock of the situation and come

DURBAN RIOT SPARK STILL EXISTS

ONE of the factors that led to the Durban riots, "the seduction of Zulu girls by Indian men," still exists and may result in serious clashes at any moment.

This warning was given last week by Mr. S. S. Bhengu, president of the Natal Native Medical Council, who has made a survey of the position in Natal to establish the extra-marital relations between Indians and Natives.

Mr. Bhengu told "The Natal Mercury" that the position was rapidly becoming unbearable. The proud Zulu nation would not tolerate it much longer. Already some Zulu elders had decided to "remove those Indian storekeepers from among the Natives who are responsible for the corruption and unrest."

Mr. Bhengu appealed to them not to take the law into their own hands.

Mr. Bhengu added: I suggest that the necessary measures be put into effect immediately to halt the prostitution of our women. Law Courts must be empowered to serve severe sentences as fines would not be a sufficient deterrent.

Mr. Bhengu said that the survey he had just completed revealed how disastrous the position was becoming. It was found that in small places like Dundee there were 69 illegitimate children, the result of extra marital relations between Native women and Indian men. In Waschbank there were 39 cases, and in Ladysmith 87.

Mr. Bhengu said that in March this year he and the Secretary of the Native Medical Council, Mr. S. V. Ntuli, wrote to the Minister of Native Affairs pointing out the seriousness of the position. They warned him that unless the Group Areas Act was brought into action and rigidly enforced within the near future, there would be a repetition of the riots, and on a very much larger scale. To this the Minister replied, saying that it was the Government's intention to put the Group Areas Act into force as early as possible.

[Our readers' attention is directed to our leading article on the above subject.—Ed. I.O.]

and one which touches the teacher very closely in the discharge of his daily duties. I refer to the many manifestations of juvenile delinquency in the Indian community. I have had occasion in the recent past to warn my people about the Indian "Skolly" menace that is developing in our midst and assuming serious proportions. I must re-iterate that warning here. This is a problem occurring for the most part outside of the school proper in the

to the assistance of the teacher in shaping the lives of his children, instead of as now, escaping the responsibility for this state of affairs by offloading his troubles upon the teacher whenever these occur.

"Concurrently with and contributory to the social evils to which I have referred, is the fact that thousands upon thousands of Indian children never see the inside of a school because there is no room for them

at any school. This problem is being tackled in two ways

"First, the Director of Education and his department, have devised as a temporary and short term expedient, which, for the want of a better name, we have called the "Private Platoon School" and which it is hoped, will cater for several thousand Indian children at present out of school. The details of this scheme need not detain us here, but thanks to the sympathy and initiative of the Education Department and the Provincial Administration, many thousands of Indian children will shortly begin their education. I must pay public tribute and place on record the thanks of the Indian community to the authorities concerned, particularly to the Director of Education for this venture.

"The second and more lasting solution has been devised by my Society. The intention is to create an Industrial Educational Trust Fund to which the entire Indian community in Natal is to be asked to contribute, and which it is hoped, will earn a pound for pound grant from the Administration. This Fund will aim at building more new schools and extending existing schools at the highest pressure points. To start this fund a truly momentous decision has been taken by my Society. Indian teachers throughout Natal have pledged to start the Trust Fund by themselves contributing a sum of £25,000 over the same period.

"If this plan materialises—and I have no reason at the moment to doubt that it will, leaders of the Indian community having assured me of the kind of support that spells success—then we shall have a Fund of at least £300,000 and a pressing problem will have been solved. Much time, energy and thought have been given to this project and on all sides it is agreed that there can be no other solution than the one I have outlined.

Appeal To Indian Community

"In the name of some fifteen to twenty thousand Indian children in Natal clamouring to get into school, I now publicly appeal to the Indian community for its support. In making this appeal I am deeply conscious of the fact that my community has taxed itself voluntarily and very severely in the past to provide its own schools. Of the 186 schools in the Province, 106 have been

built by Indians, almost entirely with Indian money. If one were to estimate that bill it would run into hundreds of thousands of pounds. Such is the glory that is already ours, and I am now asking my community to add lustre to the achievements of the past eighty years, by a further sacrifice for the community's enduring good.

"I take it upon myself here to assure you that the Natal

Provincial Administration and the Education Department are ready to help in any way they can. Not only that, but that their expansion programmes will continue, with greater acceleration, I hope, so that in the very near future there will not be any Indian children out of school for the lack of a school. It might help you to understand what that rate of expansion is and what it is likely to become in the

years ahead if I quote a few figures. For the year 1945-46 the total expenditure on Indian education was £323,110. Five years later, for 1950-51 the expenditure was £681,700—more than double! For 1951-52 the estimated expenditure is £818,210.

"Finally my Society has undertaken another project for developing and enlarging upon the cultural activities of the school. It is proposed to hold a Festival of Music, Drama and

the allied arts in the very near future, in which both teachers and pupils are going to participate. Our recent Silver Jubilee celebration uncovered a great deal of talent among teachers, with a natural, almost innate, modesty on the part of the teacher, has shrouded from the public view. This festival will be on a non-competitive basis, to encourage the finer arts for the sake of the arts and I feel certain that an enriching experience is awaiting us all."

NATURE CURE GUIDANCE

By Robert Lawrence McKibbin

(Corporate Member Of The Institute Of Natural Therapies And Hypnosis (S.A.)
Hon. Secretary-Treasurer: Homoeopathic Society of South Africa.)

[The following is of a series of articles on Nature Cure, written by Mr. Robert Lawrence McKibbin, 40 (a), Commissioner Street, Johannesburg. Mr. McKibbin will be pleased to answer through these columns any questions the reader may wish to ask.—Ed. I.O.]

QUESTIONS AND ANSWERS

"A Long Sufferer"—For the last 2 years palpitations of my heart have increased, considerably with heavy throbbing in forehead accompanied by severe headaches and heavy feeling of heart with difficulty of speech. . . . My teeth were slightly decayed and medical opinion was that the teeth were the cause of the above symptoms, so my teeth were all extracted about one and a half years ago (at the age of 39-40) but symptoms have persisted. About 8 years ago I had severe diarrhoea for quite a lengthy time with after effects of general weakness and lack of digestive capabilities. Please give your advice to bring my heart beats to normal and your recommendation of suitable exercise and dietary course (vegetarian).

Answer.—The information given is too scanty to enable me to work out the best indicated remedy for this particular case. To get full information would require a personal interview or at least the use of a special questionnaire designed to cover a very wide field of physical, emotional and mental symptoms. With the information thus provided, the homoeopathic remedy or remedies could then be found.

Nonetheless, there is one very big clue to your condition. Medical opinion said that your teeth were the cause of the trouble. But, as usual, it seems that nobody stopped to ask what caused the teeth to be decayed. No wonder, then, that extraction of the teeth did not help. The original and underlying cause was not removed and you only lost your irreplaceable and valuable teeth.

In my experience, most dental troubles in Indians are due to a

shockingly bad diet. (If I could only make Indians eat better food, I would have done them a great service). Roti, rice, biscuits, cakes and sweets are usually the main things eaten, with too much curry, chillies and condiments. So there is a condition of starch poisoning, acidosis and low scurvy. There is a great lack of the minerals and vitamins needed to build up and maintain healthy teeth. The bowels are poisoned and usually loaded with filth in the condition called constipation. If the diet contains much starch this becomes turned into pyruvic acid in the body. Pyruvic acid is a poison and gets dumped into the tissues. When this happens around the bowels, there is constipation with digestive trouble. This condition also causes heart trouble. And when pyruvic acid settles in the region of the heart, it will give all the heart symptoms mentioned.

The fact that you once suffered from prolonged severe diarrhoea is also suspiciously indicative of very bad diet. It might, however, have been a form of amoebic dysentery, or due to some other parasitic infestation. You do not say and probably you do not know. Then, again, the after-effects of general weakness and lack of digestive capabilities may have been due to the so-called "side effects" of allopathic treatment. Drugs and injections very often, in fact usually, leave patients feeling far from fit for a long time after treatment.

As preliminary guidance and in the absence of fuller information, it might be worthwhile considering the following

suggestions which are applicable to similar cases.

(a) Cut out from your diet all roti, rice, white bread, biscuits, cake and other starchy foods. Cut out all sweetmeats and white sugar. Cut out curry, chillies and all spices and condiments. Eat plenty of raw vegetables as salads at least twice a day (e.g. grated carrots, grated beetroot, turnip, radish, finely shredded cabbage, lettuce, spinach, etc. tomatoes and so on—all raw.) Eat some of this twice a day and have as much variety as possible. Addition of grated nuts, raisins, cottage cheese, or fruits makes it tasty. Eat some raw fresh fruit every day. Here also try to have variety.

Every day have some cooked food in the form of 1 or 2 underground vegetables (e.g. potatoes, carrots, turnips, beets, onions), 1 or 2 above ground vegetables (e.g. green banana, green peas, marrow, pumpkin, brinjals) and 1 or 2 leafy vegetables (e.g. spinach, Kale, cabbage, cauliflower, chicory.) Again, try to have variety from day to day.

Instead of sugar and sweets use plenty of raisins, dates, prunes, dried figs and other dried fruits. Those are Nature's sweets. Honey is also a great heart food.

Avoid all fried foods. Never drink at meals nor for ½ hour before and 1 hour after meals. Keep the bowels open with proper food, proper eating, moderate exercise, and regular attendance at the lavatory.

(b) Take 5 drops of Crataegus mother tincture in 1 tablespoonful of water just before eating.

This is a wonderful natural heart food and tonic.

(c) Go for a walk in the fresh air every morning and evening. Begin carefully by going a short distance, but increase the time and distance gradually day by day until you are able to walk several miles at a brisk pace without distress. This exercise alone will make a new man of you if carried out properly. Then keep it up regularly.

Before concluding, I must point out that the symptoms you describe could quite possibly be caused by quinine or certain of the new anti-malaria drugs. As you live in a fever district, the possibility of "quininism" should be considered. Quinine is a bad medicine and does much damage. Fortunately it can be counteracted by homoeopathic remedies.

I shall shortly write an article on the subject of Malaria Fever and natural methods of preventing and combating it. My wife and I lived for a year in a fever ridden valley in Central Africa, and although everybody else in the neighbourhood was riddled with fever, my wife never contracted it at all and I had only very mild attacks although we refused to use any quinine at all. Our Nature Cure methods were infinitely superior in results to the orthodox treatment used by the other people.

HINDU DHARMA

By—M. K. Gandhi

Price 10/-

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P. Bag, Phoenix, Natal.

S.A. LIVING UNDER A DICTATORIAL SYSTEM

THE country is living under a system which excludes the jurisdiction of the courts—a system which is nothing else but dictatorship and despotism, said Dr. F. E. T. Krause, a former Judge-President of the Orange Free State, at the annual meeting of the South African Association for the Advancement of Science in Durban last week.

"Democracy does not exist. It is a word used to obscure the vision. Democracy is really nothing else but a system established whereby the liberty of the individual is assured.

"The liberty of the subject means the exercising of rights and privileges which the law prescribes. But who makes the law?

The law is made either by dictators or by party political machines like caucuses or cabinets headed by prime Ministers.

"They are the law—the dictators.

"That is not Democracy. The ordinary individual defines democracy as a rule for the people by the people and of the people.

"Others again define democracy as the right to say and do as you like. There is no such thing as a democracy in these senses. Your circle of rights is limited by the law.

"One essential, however, to the exercising of these rights is the right to appeal to a court of justice whenever there is an infringement of that circle of right.

"If those rights are not protected by the courts then those rights are useless. Unfortunately, in the past that circle of rights has been drawn by unknown officials. Control Boards and other

such bodies, and by regulation and the appeal to the courts has been excluded.

"This is an exclusion of the jurisdiction of the courts. That is what we are living under at the present moment—a legislation framed by someone we do not know—that is tyranny.

"This system is nothing else but dictatorship and despotism."

Dr. Krause said there were cobwebs which obscured the vision of scientists, woven by the spiders of error.

ALARMING AFRICAN INFANT MORTALITY RATE

The following statement has been issued by the South African Institute of Race Relations :

THE infant mortality rate among Africans in the City of Port Elizabeth is three times the rate for any other population group and slightly less than fifteen times that of the European according to the statistics presented by the Medical officer of Health for the year ended June 30, 1950.

These statistics, which place the African rate as high as 474, 85 per thousand live births, reveal that almost half of the African children born during the year did not live to the age of one year, and give the following rates for the other population groups: Cape Coloured 162.57, Asiatic 49.59, and European 38.78. This seems to confirm the estimate made in 1944 by the National Health Services Commission that while no reliable statistics for the whole Union are

The search after truth depended on four simple rules: Accuracy in the meaning of terms, consistency in their use, certainty of facts established, and clear and logical reasoning.

Man's reasoning, although clear and logical, might still lead to error if based on untruths.

"One of the cobwebs popularly believed in is what is called Democracy. There is no such thing as a democratic government in any system in the world.

"This is one of the cobwebs that scientists should brush away in the interests of the welfare of the community."

yet available, the African infant mortality rate is nowhere less than 150, and in some places as high as 600 or 700 per thousand live births.

The Births registration Amendment Act, for which regulations are at present being framed, and which is likely to be put into effect early in 1952 will be instrumental in making available for the first time reliable figures in this matter, and such figures are expected to confirm the alarming implications conveyed by such reliable statistics as are at present available.

Serious overcrowding in slum conditions, the result of the increasing influx of Africans into the city, is considered by the Medical Officer of Health to be responsible for much of the ill health among the Africans, and this is particularly true as regards the incidence of infectious diseases among this group. During the year under review the Medical Officer of Health

estimates that some 2,000 additional Africans entered the municipal area, (not including the Native Villages of New Brighton) with the result that the housing position has become so desperate that shanty towns have sprung up in several places and, ironically enough, in many areas which were cleared of slum dwellings just prior to the recent war, shacks of a more unhygienic character than those demolished by order of the City Council, have been erected.

It is difficult to see what prospects there are of reducing Port Elizabeth's exceedingly high African infant mortality rate since the Medical Officer of Health confesses that, "relative to the population the facilities for dealing with the personal and environmental health services continue to deteriorate and the problem of control of the public health is more difficult than it has ever been" during his twenty-two years of service with that City Council. A major difficulty is the lack of trained nurses and health inspectors to tackle the problems of public health.

India's
only
Story
Monthly

Caravan

Yashwantrao Chavan
Joshi
Sanghvi
R. S. Joshi

DELHI PRESS
NEW DELHI

Send 6d. stamps for Specimen Copy to:
Delhi Press Connaught Circus,
Box 17, New Delhi.

NEW MYSTERY COMIC SERIAL

LESLEY SHANE

Things In General

Cultural Agreement Between India And Turkey

A cultural agreement between India and Turkey was signed in Ankara on July 29. India Government's Education Minister, Maulana Abul Kalam Azad, signed on behalf of India while the Turkish Foreign Minister, Dr. Faad Kibrals, signed on behalf of his country. The agreement seeks to promote and develop in every possible way closer cultural relations between the two countries by exchange of students, teachers and workers from scientific, cultural, technical and industrial institutions from either country and by establishing art, educational and scientific institutions of one country in other. The agreement also provides for lecture tours and collaboration between learned societies in both the countries. The two countries may, if necessary, set up mixed commissions for effective implementation of the agreement.

Indonesia On Kashmir

Replying to a message from President Soekarno of Indonesia and Dr. Mohammed Hatta, formed Indonesian Premier, Prime Minister Shri Nehru has declared that while India is anxious to settle the Kashmir Problem and in this task would be glad to have the assistance of Dr. Graham. Pakistan's attitude of continuous threats of war and denunciation is not helpful towards the solution. President Soekarno and Hatta in their joint message to Shri Nehru had expressed hope that the Kashmir Problem would be solved satisfactorily with the assistance of Dr. Graham, whom Indonesians had good reason to remember. Prime Minister Shri Nehru stated, "For our part we have tried our utmost to find a peaceful solution in spite of the fact that Pakistan committed a deliberate aggression and is still in unlawful possession of a part of the Kashmir State territory." He added that it was for Kashmir and the people of Kashmir finally to decide.

India's Friendly Suggestion To Persia

A friendly suggestion from the Prime Minister of India that the present oil dispute might be settled peacefully in accordance with Iran's national interests and without endangering the world peace has been conveyed to the Government of

Iran. The message while emphasizing that India had no desire to interfere pointed out that any conflict on this issue would be most unfortunate for the whole world as the Iranian oil fields were valuable national asset and are important source of oil for the world. A peaceful settlement, it was added, would be in the interest of Iran and enhance Iran's prestige. It is understood that the Government of Iran have cordially received the message

Miss Mani Shingadia

Eldest daughter of Mr. and Mrs. B. A. Shingadia, of Marandellas, who is engaged to Mr. Kanji Devalia of Livingstone, N. Rhodesia.

શ્રીમતી મણીબેન શિંગાડીયા
મરનડેલાસ (સા. રોડેસીયા)ના
શ્રીયુત અને શ્રીમતી બી. એ. શિંગાડીયાના વરિષ્ઠ પુત્રી જેમનું લીવિંગસ્ટન નો. રોડેસીયાના શ્રી. કાન્જી દેવાલીયા સાથે વેશવાળ થયું છે.

Miss Shanti Shingadia

Youngest daughter of Mr. and Mrs. B. A. Shingadia, of Marandellas who, is engaged to Mr. Madhavji Devalia of Livingstone, N. Rhodesia.

શ્રીમતી શાંતીબેન શિંગાડીયા
મરનડેલાસ (સા. રોડેસીયા)ના શ્રીયુત અને શ્રીમતી બી. એ. શિંગાડીયાના સૌથી નાનાં પુત્રી જેમનું લીવિંગસ્ટન નો. રોડેસીયા)ના શ્રી. માધવજી દેવાલીયા સાથે વેશવાળ થયું છે.

Books For Sale

Tagore's Literature

Essays, Novels, Poems and Plays

SACRIFICE (Novel)	5	6
GORA (Novel)	9	0
MASHI (Novel)	5	0
LOVER'S GIFT (Poems)	3	6
CHITRA (Play)	3	6
STRAY BIRDS (Short Poems)	3	6
RED OLENDERS (Play)	4	0
HUNGRY STONES AND OTHER STORIES	5	6
THE HOME AND THE WORLD (Essays)	6	0
GLIMPSES OF BENGAL (Essays)	3	9
REMINISCENCES	5	6
POEMS OF KABIR	3	9
POST OFFICE (Play)	2	6
THE KING OF THE DARK CHAMBER (Play)	5	0

Obtainable from:

'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix,
Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From:

'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

OUR INDIA LETTER

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Bombay June 23.

GOVERNOR'S RAJ IN PUNJAB

ONE of the major events which took place last week was the resignation of Dr. Gopichand Bhargava, Chief Minister of East Punjab and his Cabinet, and the consequent taking over of the Punjab administration by the Punjab Governor on behalf of the President of India. In this State Congressmen are in a very big majority in the State Legislative Assembly. But there are two parties among them—one led by Dr. Gopichand Bhargava and the other by Shri Bhimsen Sachar. The two groups are well-balanced; and though both have tried their hand at administration by turns, it has been possible for neither—because of the opposition of the other group within the Party—to run the government smoothly and efficiently. There have been charges and counter-charges between them. East Punjab, as the Province, having a common border with Pakistan, occupies an important position in the political life of India, and these dimensions in the State Congress have proved detrimental to the interest of both the State and the country. The Congress Parliamentary Board, therefore, recently issued a directive to the Chief Minister, Dr. Bhargava, to resign. There was no other Party in the State to form a government, Union authority being vested in the President of India by the Constitution, in the event of the breakdown of the administrative machinery in any State, he has asked the Governor of the Punjab to run the administration of East Punjab on behalf of the President. There will be no Adviser—official or non-official—to assist the Governor and the legislative functions of the State Legislature will be discharged by the Parliament of India.

Kashmir

Dr. Stephen Graham, the Mediator for Kashmir appointed by the U.N. under a resolution of the Security Council which India rejected, is arriving in India this week. The Govt. of India have expressed their disapproval of the efforts of a few individuals reported to be planning to take out processions and to hold hartals during Dr. Graham's visit. Pandit Nehru recently declared that Dr. Gra-

ham would be welcomed when he came to India with the courtesy due to a distinguished person, in spite of India's rejection of the Security Council's resolution on Kashmir. On that occasion Shri Nehru emphatically declared that India could not tolerate any interference in Kashmir by any outside organization or country. The U.K. and the U.S.A., he said, were aiding and abetting Pakistan in distorting the Pakistan issue. India, he said, was not going to implement the resolution of the Security Council. Asked whether the convening of the Constituent Assembly in Kashmir would not make India's complaint before the U.N. outdated, the Prime Minister said: "No country, no organization has any business to interfere in what India is doing in Kashmir." In reply to another question, he said: "We have referred the question of Pakistan aggression to the U.N. but that does not give the Security Council the authority to interfere or the right to any country to tell us what we should do in Kashmir or in any other part of India." In the meanwhile significant news comes from Karachi that the leaders and the Press in Pakistan have started a tirade against India, and that in a gallop poll 91 per cent votes were in favour of settling the Kashmir issue by a war with India if necessary.

India's Finances

Shri Chintaman Deshmukh, India's Finance Minister, speaking at Bombay, asserted that the Govt. of India would be able to hold the price line in future. He also said that it was a "genuine comfort" to realise, now that "with regard to the basic food situation we shall be able to hold our own." There were also prospects of "easier situation with regard to domestic consumption." The general economic situation, said he, there might not be any "immediate improvement," but the situation would not deteriorate further, provided other things remained equal. In the position with regard to the supply of raw materials for the essential and major industries, viz. cotton and jute, had also improved, and it was hoped that these industries would be kept going.

Economic Development

Shri Deshmukh said that even though the primary optimism about the economic development of the country was retarded to some extent due to the deterioration in the international situation and a succession of natural calamities, the country had faced it wonderfully, and the critical situation with regard to food and other essential commodities had almost passed. The Government had been able to hold the cost of living rate throughout the period. There was no significant change in the cost of living during the last three or four months. Certain sections of the people had suffered losses which were rendered inevitable due to international factors, such as non-availability and increased cost of raw materials. But the situation had improved since and it seemed that the country had turned the corner. With food and other essential problems solved and with financial assistance from foreign countries, the future held more promise. "It might be possible," he said, "to maintain employment at a high level." Lastly, he said as Finance Minister, he was satisfied with what had been done and was encouraged to do more. The people should take that view of being encouraged through work. "The remedies for all the maladies in the country were optimism and common consultation."

Locust Menace

The locust menace is an international one. During the past year locusts have done very heavy damage to crops in various parts of India. Last year there was an International Anti-Locust Conference held at New Delhi. A message from Rome dated the 23rd says: The U.N. Food and Agricultural Organisation has started to comba-

the biggest locust invasion of the century. India and the Middle East are particularly threatened. The locust army has been massing its forces for the past two years. They found an ideal training ground in the sandy soil of Eastern Arabia in 1949 and since then they have been hatching out in their millions. The locust army will be at peak efficiency in 1954. That is the year when they are expected to strike. Here in Rome the U.N. Food and Agriculture Organisation has been planning counter attacks. The 18-Nation Council has instructed F.A.O.'s Director-General to "spy out" the enemy camp and find out the equipment and supplies needed for waging a large-scale war. Hit and run attacks have already been carried out by countries threatened by the invasion, but F.A.O. wants to marshal all its forces and weapons—insecticides and bezine hexachloride—for one complete onslaught.—P.T.I.-Reuter.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

Cuticura

ANTISEPTIC OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

532

ANNOUNCEMENT

ARBRO'S COMMERCIAL AGENCY
DIRECTORS (A. S. AREFF & W. AUCAMP)

We have the pleasure of announcing our successful purchase of 10,000 GREEN MANGOE TREES. We are now in a position to accept orders for Green Mangoes (MANWA) from clients, for execution throughout South Africa. Previously to our recent success the supply was available to our old clients in certain districts only due to limited quantities available.

SEND YOUR ORDERS NOW FOR OCTOBER/NOVEMBER DELIVERY

PRICES—7/6 Per 100 for Kidney Type
12/6 " " Peach Type

RAILAGE PAID TO YOUR STATION OR SIDING
Reduced Prices to the Trade or for Quantity over 3000.

NOTE: Only Orders With Cash Enclosed Will Be Entertained.

Kindly make Cheques and Postal Orders payable to:

ARBRO'S COMMERCIAL AGENCY,

P.O. Box 191. BRITS, Tvl. Phone 121.

હાલિઅન ઓપિનિઅન

મહત્વા મંબીલના ઠરતે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૯ થું-અંક ૨૮

શુક્રવાર તા. જુલાઈ ૧૩, ૧૯૫૧.

છુટક નક્કલ પેની.૬

“હાલિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. જુલાઈ ૧૩ ૧૯૫૧.

આફ્રિકનો અને હાંદીઓને ચેતવણી

હાંદીઓ અને આફ્રિકનો વચ્ચે કુદરતે કરાવવાનો અને પ્રજાની નજરમાં હાંદીઓને હલકા પાડવાનો હાંદીઓના વિરોધીઓ તરફથી રીતસરનો પ્રચાર ચાલી રહ્યો છે. કમનસીબે મી એસ. એસ. બેંચુ અને તેમના સાથીઓ એ વિરોધીઓના દાખમાં હથીવારૂપ બનેલા છે. તેમ કરીને તેઓ એમ માનતા હોય કે પોતાના લોકોની તેઓ સેવા કરી રહ્યા છે, તે અને બધ છે કે, તેઓ મોટી ભુલ કરી રહ્યા છે. હકીકતમાં તેઓ તેઓના પોતાના લોકોની તેમજ હાંદીઓની મોટામાં મોટી કુસાઈ કરી રહ્યા છે એટલું જ નહિ પરંતુ સાઉથ આફ્રિકામાં બનિય તેને બમણાં નાખી રહ્યા છે. સાધુ રણુ બુલ્કિને માણસ પછુ બેંક શકશે કે આફ્રિકન સ્ત્રીઓ સામે યુના કરવા નો આરોપ કેવળ હાંદીઓના ઉપર જ મુકવાની પાછળ એક અનિષ્ટ બાહ્ય રહેલી છે અને દોરી સંચાર કરનારા સરકારને ટેકો આપનારાઓ પડ્યા પાછળ રહી સરકારની જુલમી અને અન્યાયી નીતીનું વાળખીપણું સિદ્ધ કરવામાં સરકારને મદદ કરી રહ્યા છે. આ વસ્તુ અને હાંદીઓનો બચાવ કરવા ના ધરદારથી નથી કહી રહ્યા. તેઓના ઉપર મુકવામાં આવેલા આરોપો બે ખરા હોય તે તેને માટે કશો બચાવ છે જ નહિ અને તેની સામે કામ લેવા ને કાયદો પહોંચે જ છે. પરંતુ કેટલાક ના અપરાધોના કારણે આખી દુનિયાને હલકી પાડવાનો પ્રયત્ન કરવો વારોબર નથી.

આમાં અનીતીનાં કામ કરવાને પેની નજર પર છે. અને કહેવામાં આવી રહ્યું છે તેમાં બે કસું સાલ જ હોય કે ઝુલુ સ્ત્રીઓ સાથે બનિચાર થયા હોવાના કેસો હાંદીઓમાં એટલી મોટી સંખ્યામાં બનેલા છે, તે તેમાં ઝુલુઓ ના પોતાના નૈતિક ધોરણની પછુ ટીકા આવી બધ છે. એ પરાયી થું એટલું સિદ્ધ નથી થયું કે સા. ૧૯૩૬ સુધારો સંસદમાંના યવાની નજર છે 1 ઝુલુ સ્ત્રીઓ પ્રત્યે ઝુલુ પુકરોને ભુલ કાળમાં બે માન હતું તે થું આને છે

પરં? લગની પવિત્રતાનું ભુલકાળ માં જે સખ્તાઈથી પાલન થયું હતું તે થું આને થઈ રહ્યું છે પરં? તેનો જવાબ સમૈદ નકારમાંજ આપવો પડશે એક દિવસ આ લેખ લખનાર અને તેના પતિન પોતાની મોટરમાં એક રથને રાહ નેતાં બેઠાં હતાં અને ઝુલુ પ્રકરોના પોતાની જ ઝુલુ સ્ત્રીઓ પ્રત્યેના બેઅદબી વર્તના અને રસ્તે તેની યુવાન સ્ત્રીઓ સાથે બિબંધ સંપર્કો આરંભી કલાકમાં ઓછામાં ઓછા દાખલા બનેલા બેઠાને તારણુ પામ્યાં હતાં. આ વસ્તુ આને ઓછા વધતા પ્રમાણમાં સખળા કોચમાં બની રહી છે. એટલું આપણે સ્પષ્ટકરું જ પડશે કે પહેલાં વિશ્વયુદ્ધ બાદ લગભગ આખી દુનિયાનું નૈતિક ધોરણ સર્વે ઉતરવા લાગ્યું છે. યુધ્ધો માણસનામાંથી માણસાઇને નાશ કર્યો છે અને માણસને પશુવત બનાવી દીધો છે.

અને સહૃદય પ્રાર્થિયો છીએ કે મી. બેંચુ અને તેમના મિત્રોમાં સન્મતિ આવે અને તેઓ હાંદી કોમની આ દેશમાંથી જડ કાઢવાની સરકારની બાજુ માં હથીવારૂપ બનવાનું સાવર છોડી દે. એ જ એક એવું અનીતીનું કામ છે કે જેને માટે તેઓ ચેતશે નહિ છે, કદાચ તુકસાન થઈ ગયા બાદ તેઓને પરલાયું પડશે.

હવે એ વખત આવી લાગેલો છે કે ન્યારે આફ્રિકનો, હાંદીઓ અને સખળા પીડીત લોકોએ વિદાહત બજો ને પોતાના ઉપર અદાક કરવા નહિ હઈ પોતાના સમાન યજુની સામે લડવા ને સંગીત થઈ ઉભા રહેવું નેહએ.

સુધારાઓનું કામ યવાની ઘણી જ નજર છે આં તેની સહાયે પોતાના ધરથીજ શરઆત કરવી નેહએ. પોતા ની તકરારમાં ત્રીજ પક્ષને દાખલ થવા દઈ ઇતપર્તનાનાં વાંદરોના ખેલ રમવા દેવા નહિ નેહએ.

આપણી પોતાની કોમને અને થું કહી એ? આપણી ઉપર પડી રહેલા ધામ્મો થી આપણે રાંધે ન બરાબર પરંતુ

સાવધાન થઈએ અને આપણી ભતને સુધારવાના સાવર પ્રવર્તે કરતા થઈ જઈએ. શીથીલતા, બધ, નામદાઈ, સ્વાયં અને લોભ એ અનિષ્ટ બજોના પંજામાંથી યુક્ત થવાનો આપણે વીરલબજો પ્રવર્ત નહિ કરીએ તે એ બજો આપણો નાશ કરશે. સૌથી પ્રથમ આપણે ઇશ્વરના કાષ્ટદાને માન આપવાનું અને તેને તામે યવાનું ચાક કરીએ. તેમ કરીએ તો જ્વર એ પ્રેમજાળ ન્યાયિથી આપણો જ્વન પંથ ઉભવશે.

સા. આ.ની જાતીભેદ ની નીતીને બચાવ નથી

શ્રી ૨૫ ના પોતાના યુનિવર્સિટીના ડાહ કમીશ નર ડા. એ. એલ. ગીયર સાઉથ આફ્રિકાની સરકારની જાતીભેદની નીતીને પરદેશમાં બચાવ કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. તેઓ કહે છે કે તજી સાખ હાંદીઓ તે પ્રમાણમાં હુમણાજ દાખલ થએલા ગણાય અને તેથી તેઓને માટે અદાઈ થયા નથી. ડા. ગીયર સાઉથ આફ્રિકાના દત્તિદાસ ને નિષે એટલા સાવજ અણુખણુ તે નથી જ. હાંદીઓ લગભગ પોણેસો વર્ષ થયાં આ દેશમાં છે. તેઓ કંઈ પોતાની ભતે અદિ અગ્યા નહોતા, તેઓને યોલાવવામાં આવ્યા હતા. આ દેશની ખીલવણીને માટે તેઓની પસે યુલામગીરી કરાવવામાં આવી હતી અને તેઓનો યુલામી પટો પુરા થયા બાદ તેઓને સુખે રહેવા દેવા વચન આપવામાં આવ્યાં હતાં. સાઉથ આફ્રિકાના જવાબદાર સુસંદિઓ તરફથી અનેકવાર જાહેર થઈ ચુક્યું કે કે હાંદી ઓ ઉપયોગી અને કાષ્ટદાને વધારા રહેનારા લોકો છે. હવે અચાનક તેઓ પ્રત્યે આટલા તિરસ્કાર બતાવાઈ રહ્યો છે તેનું થું કારણ? પરંતુ સામાન્ય પ્રજા-ગેઝારી અથવા કાળી-તિરસ્કાર બતાવતી નથી. માત્ર સ્વાયં-ગેઝારો જ તેઓને તિરસ્કાર છે અને આફ્રિકનોમાં તેઓને અજાબામથુ પાડવાનો પ્રચાર ચાલી રહ્યો છે. જનતા માં કામ કરવાની કોમ્યુનિસ્ટોની રાંકા બરેલી રીતિને લીધે એટલું જુલું કહેવાય રહ્યું છે પરંતુ સાઉથ આફ્રિકાની રા

કાર એ કળામાં તેઓને આંટી દે તેવી નીવડી છે.

ડા. ગીયર સાઉથ આફ્રિકાના નેટી વોની અમેરીકાના નીજોની સાથે સર ખામણી કરે છે, અને કહે છે કે, અમેરીકાના નીજો ઘણા આગળ વધેલા છે ન્યારે સાઉથ આફ્રિકાના નેટીવો તે હજી જંગલી દશામાં પડેલા છે. તેનું કારણ દેખીતું છે. અમેરીકાના નીજોને આગળ વધવાની પુરી તક મળેલી છે જે સાઉથ આફ્રિકાના નેટીવો ને નથી મળી. તેઓને અજાલ રીયતિ માં બાણી કરીને રાખવામાં આવ્યા છે કે જ્યો તેઓ કામને માટે પોતાના ગેઝાર માલિકોના ગેઝારો તરીકે જ રહે

ડા. ગીયરે કહ્યું કે આફ્રિકાના અન્ય બજોમાં નેટીવો તરફ જે વર્તન બતાવાય છે તેના કરતાં સાઉથ આફ્રિકામાં તેઓ તરફ વધારે સારી રીતે વર્તવામાં આવે છે. એ સરટીરીકેટ ખરી રીતે આફ્રિકોનોની પોતાની તરફ થીજ આવવું નેહએ. પરંતુ તેને મદદે આને દેશબરમાં જેવો અસંતોષ પ્રવર્તી રહ્યો છે તેવો સાઉથ આફ્રિકા ની તવારીખમાં કદી જાણવામાં આવ્યો નથી. ડરબન ગેઝેટર એક કોમસર્વની નેટીવ રટેડીંગ કમીટી તરફથી વધાર પડેલી નીચેની ખીનાનું ડા. ગીયર થું કહેશે? ઉક્ત કમીટી ના મી. નેન. બેલેકે ગેઝેટર સમક્ષ રજુ કરેલા પોતાના રિપોર્ટમાં જણાવ્યું છે કે : “ગેઝેટરને જે યુનિવર્સિટી કદાચ સૌથી શરમભરેલાં રકમોમાંનું એક છે, તેના શરમની કદી કલ્પના પછુ કરી શકાતી નથી. ત્યાંની રીયતી બખાનક છે. આપણી આખી નેટીવ વસ્તીમાં ધરખોજ પ્રવર્તી રહ્યો છે.”

આ શરમ ભરેલી રીયતિ માત્ર ડરબનમાં જ નથી પરંતુ યુનિવર્સિટી અન્ય બજોમાં પણ છે. સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ટરટીયુટ એક રેસ રીલેશન્સ-શિપ એટીવોમાં થતાં ખરણુ પ્રમાણ ના ચોંકાવનારે આંકડા વધાર પાડ્યા છે. એ સધળું નેતાં સાઉથ આફ્રિકાની સરકારને પોતાની જાતીભેદની નીતીને માં કામ કરવાની કોમ્યુનિસ્ટોની રાંકા બરેલી રીતિને લીધે એટલું જુલું કહેવાય રહ્યું છે પરંતુ સાઉથ આફ્રિકાની રા

નાટાલ ઇન્ડિઅન ટીવર્સ સોસાયટી ની પચ્ચીસમી વાર્ષિક પરિષદ યુરવર જુહાપ્તા તા પ મીના શાસ્ત્રી પ્રેસિડન્ટના. નાટાલ પ્રાંતિક કાઉન્સિલના પ્રમુખ, મી. એસ. એસ. બોધડે એમ. પી. સી.ના હસ્તે પુસ્તકી મુકવામાં આવી હતી. રેવરન્ડ એ. જે. સુબુ તરફથી પ્રાર્થના થયા બાદ મી. એસ. એસ. બોધડે મનનીય બાબણુ કરી પરિષદ પુસ્તકી મુકી હતી.

મી એ. ડી લેક્સરે પ્રમુખપદમાં થી બાબણુ કરતાં જણાવ્યું કે :

આપણે સખેદ જોઇ રહ્યા છીએ કે માણસ માણસ વચ્ચે ઝેરવેર જેટલાં આને પ્રવર્તી રહ્યાં છે તેટલાં આપણા ઇતિહાસમાં પુર્વે કદી જણવામાં આવેલાં નથી. અસહિષ્ણતા, વહેમ અને નિરરકારોના આ જેવા વારસો આપણા બાળકોને મળી રહ્યો છે? એક તરફથી ગોરા અને બીન-ગોરા વચ્ચે વહેમ અને અસહિષ્ણતા વર્તી રહ્યાં છે અ્યારે બીજા તરફથી બીન-ગોરાઓમાં અવિશ્વાસ, ગેરસમજટીઓ અને ગુસ્સાવશુ વર્તી રહ્યાં છે. આપણે શિક્ષકો પણ તેના પ્રદર્શોમાંથી બચી શક્યા નથી.

આપણા મીઠા સમાજમાં જતી જતી વચ્ચેના સંબંધમાં એક યા બીજા રીતે ઘણાજ બચાઉં પેસી ગયાં છે અને આપણે માતાઓને જે ચેપ લાગી ગયા છે તેમાંથી આપણા બાળકો મુક્ત રહે એ જોવાની શિક્ષકો ઉપર મોટી જવાબદારી રહેલી છે. તેને માટે આપણા દેશના સઘળા લોકોના આકર્ષી, અભિલાષાઓ અને વીચાર કોણીને શાંતીથી અવગણ અને સંશોધન કરવાની જરૂર છે. અને તેમ કરીને એક બીજાના સંપ્રદાયો, અભિલાષાઓ અને આદર્શો પ્રત્યે આદર ઉત્પન્ન કરવા જોઈએ.

માણુ વર્ષના આરંભથી આપણી શાળાઓમાં નવાં શિક્ષણુ ક્રમમાં નાગરીકતાનો નવો વિષય દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. નવો નિયમ દાખલ કરવાનો આશય આપણા દેશમાં આને સામકારણુ ફેલાવી રહ્યું છે તેના કારણુ જીવાતારણુ ઉત્પન્ન કરવાનો છે. એ શિક્ષણુ ક્રમને જો સઘળી રીતે પ્રતાપથી અને પ્રમાણુકપણુ વળગી રહેવામાં આવશે તો અંતે તે જતી, જાતી કે વણુનો બેદ સામ્યા વિના સઘળા લોકો પ્રત્યે અખલાસ, સમજૂતી અને આદર ઉત્પન્ન કરનારો યજ પડશે અને, મારી સંપુર્ણ આજો છે કે, શાળાની યદારના વાતાવરણુ કરતાં તેની અસર વધારે ટકી રહેનારી યજ પડશે.

હેલા દાયકા કે એથી વધુ સમયની અધાણુમાંથી બીજો એક મંબીર સામાજિક સવાલ ઉભો થયો છે કે જે શિક્ષકની રોજની કરવે સાથે નજીકનો સંબંધ ધરાવનારો છે. એ

નાટાલ ઇન્ડિઅન ટીવર્સ સોસાયટી

પચ્ચીસમી વાર્ષિક પરિષદ

એ બાળકોમાં યતા વજા યુનાઓનો. આપણા લોકોમાં લઈગાઓનો ઉપવ વધનો જન છે એ વિષે હું આગઉ ચેતવણુ આપી ચુક્યો છું. એ વરુ ગંબીર રજૂપ પકડતું જન છે એ ચેતવણુ મારે અહિ કરી આપની પડે છે. આ સવાલ મોટે ભાગે શાળા ઓની યદાર મોટા શહેરોમાં ઉભો થયા લાગ્યો છે અને તેથી તેને શિક્ષકો યી સીધી રીતે હાયમાં લઇ શકાય

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

રખનના હુલડોનો તણુઓ હજુ જીવંત છે

એ રીટજમગંથી 'નાટાલ મરકયુરી'ને ખબરપત્રી જણાવે છે કે રખનના હુલડો યવાનાં કારણોમાંનું એક હોદી પુરુષો યુજુ ઓઓ. સાથે યતા બનિચારનો તણુઓ હજુ જીવંત છે અને મોઢ પણ વખતે મંબીર મારામારીમાં મળુકી હેં એવો બય છે. નાટાલ નેટીવ મેડીકલ કાઉન્સિલ ના પ્રમુખ મી. એસ. એસ. બેચુ, જેમણે હોદીઓ અને નેટીવો વચ્ચે આવા વ્યવહારનું પ્રમાણ કાઢવા નાટાલની સ્થિતિની તપાસ કરેલી છે, તેમણે આ મતલબની ચેતવણુ આપેલી છે.

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

મી જેચુએ 'નાટાલ મરકયુરી'ને જણાવ્યું કે, સ્થિતિ ઝડપથી અસલ જનવા લાગી છે. ગવ' ધરાવતી યુજુ પ્રજા હવે તે સહી લેવાની નથી. હેટકાલ યુજુઓએ જે હોદી દુકાનદારો આવાં કર્યા અને અશાંતિને માટે જવાબદાર છે તેઓને યુજુઓ વચ્ચેથી દુર કરવાને દયાવ કર્યો છે.

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

મી જેચુએ વધુમાં જણાવ્યું કે : 'મારી સુચના છે કે અમારી ઓઓ સાથે યનો વ્યબિચાર અટકાવવાના તુરંતજ પગલાં લેવામાં આવવાં જોઈએ. કાયદાની અદાલતોને તેણ યુનાઓમાં દંડ નહિ પરંતુ સખત હેદની સખાઓ કરવાની સત્તાઓ અપાવી જોઈએ.'

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

મી જેચુએ કહ્યું કે, તેમણે હમણાજ પુરી કરેલી તપાસ પરથી જણાયું છે કે સ્થિતિ કેટલી બધ'કર બનતી જાય છે. ડંડી જેવી નાની જગ્યાઓમાં નેટીવ ઓ અને હોદી પુરુષ વચ્ચેના આસ'સંઘથી ગેરસહાયે પરિણુઓમાં કલ બાળકોના કેસ મળી આવેલા છે. વોશખે'કમાં ડલ અને લેડીસમીયામાં ટલ કેસો મળી આવ્યા છે.

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

મી જેચુએ કહ્યું કે, આણુ સાજના માર્યામાં તે અને નેટીવ મેડીકલ કાઉન્સિલના સેક્રેટરી મી. એસ. વી. નુલીએ નેટીવ એડેસ' ખાતાના પ્રધાનને પત્ર લખી સ્થિતિની ગંબીરતા વિગે ધ્યાન ખેંચ્યું હતું. તેઓએ તેમને ચેતવણુ આપી હતી કે નજીકના બનિધમમાં ગુપ એરીયાઝ એક્ટ સખત રીતે અમલમાં મુકવામાં નહિ આવે તો હુલડોનું પરિવર્તન થશે અને તે વધારે મોટા પાયાપર થશે. તેના જવાબમાં પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે ગુપ એરીયાઝ એક્ટ જેમ બને તેમ વહેગો અમલમાં મુકવાનો સરકાર નો ધરાહો છે.

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

[ઉપલી બાજતમાં અમારા અગ્રવેષ તરફ વાચકોનું નામ ખેચીએ છીએ.—અ ઈ.ઓ.]

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

તેમ નથી પરંતુ મારી ચિંતા એ પ્રથમ તો કેળવણુ ખાતાનો ડેપાર્ટમેન્ટને વિગે છે કે જેઓની મોટી સંખ્યા કદી શાળા લેવાજ પ.મતી નથી. આવાં ઊંકરાંઓ ફરજીવાત અજાનતામાં ઉજરે છે અને તેનાં મોટાં મોટાં લઈગાઓની ટોટીઓમાં સામેલ થઇ જાય છે.

જન વડવામાં શીક્ષકોને સહાયના આપની જોઈએ. આને તેઓ આનું બને ત્યારે સઘળો બાર શીક્ષકો ઉપર મુકી દઇ પોતાની જવાબદારી માંથી છુટી જાય છે. ઉપરોક્ત સામાજિક દોષો ઉપરાંત હબરો હોદી બાળકો શાળાઓમાં જવાના અબાવે દાખલ થઇ શકતા નથી. આ સવાલ મે રીતે દાયમાં લેવાઇ રહ્યો છે.

શાળાઓમાં દાખલ નહિ થઈ શકનારા એ મારે વગેે જવાવવામાં આવશે. કેળવણુ ખાતાના ડીરેક્ટરને તેમજ પ્રાંતિક સરકારને તેને માટે આબાર ધરે છે.

ખીજ એક કાયમનો ઉકેલ કરનારી યોજના અમારી સોસાયટી તરફથી ઘડવામાં આવી છે. એ યોજના યુજન એક ઇન્ડિઅન એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ ફન્ડ યુજી કરવાનો ધરાહો છે જેમાં નાટાલની આખી હોદી મોમ ને ફાળો આપવા માગણુ કરવામાં આવશે, અને પ્રાંતિક સરકાર તરફથી અરથી રકમ આપવામાં આવશે. આ ફન્ડનો હેતુ વધુ નવી શાળાઓ બંધવા નો અને હયાત શાળાઓમાં વધારા કરવાને રહેશે. આ ફન્ડની સહઆત કરવાને ટીવર્સ' સોસાયટીએ એક અપુર્વ દયાવ કર્યો છે.

આખા નાટાલના સઘળા શિક્ષકોએ આવવા' યે વર્ષમાં પા. ર૫૦૦૦ ઉપર રકમનો ફાળો આપી આ ટ્રસ્ટ ફન્ડની સહઆત કરવાને દયાવ કર્યો છે. બાકીની હોદી મોમને પા. ૧૨૫,૦૦૦ આપવાનું કહેવામાં આવશે.

આ યોજના વિષે પડશે-અને પાર પડશે એ નિગે મને જણાયે થંકા નથી, કેમકે હોદી મોમના નેતાઓએ તે સઘળ યવાની મને ખાતરી આપેલી છે-તેની આપણી પાસે ત્રણ લાખ પાઉન્ડની રકમ થશે અને એક અજલવા સવાલનો ઉકેલ થઈ જશે. આ યોજના વડવામાં ઘણો સમય, શકિત અને વિચાર અરિાપવામાં આવ્યાં છે અને સોનું માનવું છે કે સવાલનો ખીજ મોઢ પણ રીતે ઉકેલ આવી નહિ શકે.

હોદી કેમને અપીલ

શાળામાં દાખલ યવાને તરફી રહેલા નાટાલના પંદરથી વીસ હબર હોદી બાળકોને નામે હું હોદી મોમને આ યોજનાને ટેકો આપવા જહેર અપીત કરું છું. એ અપીલ કરવાં હું જાણું છું કે હોદી મોમને પોતાની શાળાઓ જને પુરી પાડવામાં જીતકળ માં રવેજાઓ ધણુ વસાવું પડેલું છે.

પ્રાંતની ૧૯૬ શાળા ઓમાંથી ૧૬૦ શાળાઓ લગભગ સંપુર્ણપણે દ્વિઠીઓનાંજ નાણાથી સંધવામાં આવી છે. તેનો જ નો ખિંસાખ કરનો ખેરશીએ તો લાખો પાઉન્ડની રકમ થવા જાય છે. એટલું નો માન આપણે જોવાલું છે અને હવે એશી વર્ષની એ સિદ્ધિ ધીર્તાનું કળય' અદાલતાને હોદી મોમના કાયમના હિત અર્થે વધુ બોગ આપવા ચિનિત કરું છું.

હું તમને મારા તરફથી ખાતરી આપું છું કે નાટાલ પ્રાંતિક સરકાર અને કેળવણુ ખાતું હોદી રીતે મદદ કરવા તૈયાર છે. એટલુંજ નહિ પરંતુ

તેઓને વિસ્તારવાને કાર્યક્રમ વધારે વેગથી ગાણુ રહેશે એવી હું આશા રાખું છું, કે જેથી નહુકના ભવિષ્યમાં શાળાની ખાતરે ઠારવે ઠાઇ પશુ હોદી બાળકોને શાળાની અઢાર રહેતું નહિ પડે. આ બાબતમાં કેટલાક આંકડા ટાંકવાથી તમને એ ચોભના વધારે સમભરી. ૧૯૪૫-૪૬ માં હોદી

ઓની કેળવણીપર કુલ પા. ૩૨૩,૧૧૦ નો ખર્ચ થયો હતો. પાંચ વર્ષ પાદ ૧૯૫૦-૫૧ માં પા. ૬૮૧,૦૦૦ નો ખર્ચ થયેલા કરતાં વધારે ખર્ચ થયો હતો. ૧૯૫૧-૫૨ માં પા. ૮૧૮,૨૧૦ નો અડસટવામાં આવ્યો છે.

ભતીભેદના સવાલપર યુનીયનના ક્ષીટન ખાતેના હાઈ કમીશનર

એકશબ્દ લંડન ખાતે યોનારવેલે એમેરીકન ડેલેગેટમાં જુલાઈ તા. ૫ મીના બાપથુ કરતાં યુનીયનના હાઈ કમીશનર ડો. એ. એલ. ગીવરે કહ્યું હતું કે, યુનીયનની સામે આવે એવો ભતીય સવાલ ઉભો થયો છે કે જે દુનીયામાં સૌથી યુગ્મચકુ બરેલો છે. તેમણે કહ્યું કે ત્રણ લાખ હોદીઓ, જેઓ પ્રમાણમાં હમણાજ નવા દાખલ થયેલા ગણાય, તેઓ સિવાય જે સમગ્રી પ્રવલ્લો ત્યાં વસે છે તેઓને સાઉથ આફ્રીકાને સ્વતંત્ર ગણવાને દાવો કરવાને સમમ અધિકાર છે. આથી રિપતિ અસાધારણ બને છે.

અમેરીકાના નીચે પોતાના પુર્વજો ના વતનથી બે રોકાણી જુદા પડયા છે. તેટલી યુદ્ધ દરમીયાન તેઓ સુધરેલી કોમમાં ગોરા લોકોની અસર નીચે રહ્યા છે. સાઉથ આફ્રીકાના બાન્ડુ લોકો, અથવા તે તેઓના મોટા ભાગના લોકો કહ્યુ સુધી પોતાની દેશી ભતી ઝોની જમીનો પર રહે છે. તેઓમાં ના ઘણા ખરા એક રોકાણી ઝોહી યુદ્ધ સુધી ગોરાના અલલ નીચે રહ્યા છે. તેઓમાંના લગભગ અરધા હજુ પોતાની દેશી ભતીતું જીવન જીવી રહ્યા છે.

બીટીશ હોદમાંથી નીકળી જઈ શકે અને નીકળી ગયા, ડચ ઇન્ડોનેસીયામાંથી નીકળી શકે અને નીકળી ગયા. યુરોપીયન સંસ્થાનિક સત્તા કાળા આફ્રીકામાંથી પાછી રહી શકે. પરંતુ સાઉથ આફ્રીકાની ગોરી પ્રબ પોતાની જમમુખીમાંથી નીકળી જઈ નહ શકે. આ સાઉથ આફ્રીકાની અનકલિધ ખતીઓના સવાલને ઉકેલ લાવવાનું અથવા તે પૂર્વીના પદ ઉપરથી જુસાઇ જવાનું સાઉથ આફ્રીકાની સમક્ષ આવી પડે છે.

બાજનાનો મોટો ભાગ ઉલ્લા પચીસ વર્ષમાંજ પોતાની દેશી ભતી ઝોની જમીનો પરથી કુર થયા છે. યુગ્મચલે કરી બાન્ડુ લોકો હજુ જંગલી અવસ્થામાં છે. ગોરા લોકો કરતાં તદનજ જુદી ભતીના છે. અદ્યારમાં રોકાની આખરીમાં પ્રથમ બ્યારે તેઓ ગોરાઓના સમાજમાં આવ્યા ત્યારે તેઓને સુધારો આપણી પહેલાના હોખોના જુલીવસ રીજરના વખતમાં જેવો હતો તેના કરતાં પશુ ઘણી રીતે વધારે જંગલી હતો.

સાઉથ આફ્રીકાના ભતીય સવાલને આંક કાઢવામાં એ વસ્તુ રિવકાર ભી છે કે અખીચી નદીની દક્ષિણે આવેલો સાઉથ આફ્રીકાનો ભાગ નથી કળા લોકોનું યુગ વતન કે નથી ગોરાઓનું યુગ વતન. સાઉથ આફ્રીકાના ગોરા અને કાળા લોકો બે ભતના સમકલિન સંસ્થાનિકોના વંશજો છે, જે અદ્યારમાં રોકાની આખરી દરમીયાન પેલીજ વખત સાથે મળ્યા અને બન્ને વચ્ચે સંબંધો થયા હતાં.

તેમણે કહ્યું કે ભિનભતીઓના રાજ્યના સવાલને ખરા ઉકેલ હજુ ઠાઇ પશુ રચણે લાવી શકાયો નથી. યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સમાં કુલ વસતીના દસ ટકા રંબજીઓ છે, સાઉથ આફ્રીકા માં ૮૦ ટકા રંબજી છે. પરંતુ સાઉથ આફ્રીકાને સમગ્ર ટેલો બધો યુસ્કેલ છે તેનું કારણ માત્ર સંખ્યાજ નથી.

સાઉથ આફ્રીકામાં એપાર્ટહેડ (વંદાયતાપણ) એ કંઈ નવી વસ્તુ નથી. ખરી હકીકતમાં કેપમાં યુરોપીયનો વસ્થા તેટલી તે જીવી છે. યુરોપીયન સંસ્થાનિકોને આખાત કરેલા યુકાઓ અને કોટેનટેટ લોકો થી ચલાવવાનું હતું એ દિવસોમાં તેની ઉભવિત મહ હતી. એ વખતે ગોરાથી પરાજીત થયેલા બાન્ડુ લોકો બ્યારે ગોરાઓના આર્થિક સંબંધમાં આવ્યા ત્યારે તેઓ વચ્ચેના સંબંધ નોકડર અને માલીક ના જેવા હતાં.

વર્મા બેદ ને ખોટવના જીવનની હમણા સુધી એક ખાસતીય હતી તે સાઉથ આફ્રીકાના સામાજીક અને આર્થિક રાજકીય બંધારણનું એક અંગ થઈ પડ્યું. જનરલ સ્મટ્સે બ્યારે એમ કહ્યું કે એપાર્ટહેડ એ સાઉથ આફ્રીકાની પરંપરાથી ઉતરતી આવેલી નીતી છે ત્યારે તેમણે એ અર્થમાં કહ્યું હતું.

બાન્ડુની જીવતી કરવાના સંબંધમાં અને કણલ કરીએ છીએ કે હજુ ઘણું કરવાનું બાકી છે. પરંતુ અમારા દાવો એ છે કે આફ્રીકામાં ખીળા ઠાઇ પશુ રચના કરતાં અમારા રંબજી લોકોને માટે અને ઘણુંજ વધારે કરીએ છીએ.

ત્યાર પાદ તેમણે યુનાઈટેડ નેશન્સ કુડ એન્ડ એમીકલચરલ ઓરખનાઈ-એશના ડીરેક્ટર જનરલ મી. એન. ઇ. ડોને ટાંકી કહ્યું કે સાઉથ આફ્રીકાની પોતાની યુલાકાતના અંતમાં તેમણે કહ્યું હતું કે : દુનીયાને એક પશુ બાગ એવો મારા જણવામાં આવ્યો નથી કે ન્યાં એટલા બધા થોડા લોકો નેટીવ વસ્તીની પ્રગતીને માટે આટલું બધું કરી રહ્યા હોય. તમારી સાઉથ આફ્રીકાને એટલો મોટો ભાગ નેટીવોની પ્રગતીમાં તમે ખર્ચો રહ્યા છે એ જોઈ મને આશ્ચર્ય થાય છે."

ડો. ગેવરે કહ્યું કે હાલની સરકાર નવે માર્ગ કરવાને પ્રયત્ન કરી રહી છે. પહેલીજ વાર ભતીઓના સંબંધ નો સવાલ અખીચીને દાખમાં લેવાયો છે અને બાન્ડુ લોકોની એક પ્રબ તરીકે સંપૂર્ણ ખીલવણી કરવાની વ્યવસ્થા થઈ રહી છે.

બાન્ડુ લોકોની કલાવતી ખીલવણી ને મારોની સરકારની નીતી ટુંકમાં આ પ્રમાણે છે : બાન્ડુ રીઝર્વેને કેટલેક દરજ્જે વધારવામાં આવશે. એ રીઝર્વે, જે એટલા ફળદાય છે કે બ્યારેજ વ્યવસ્થા થી વધારાના આવકોનો મોટો જરો ઉભવતી શકાય તેવાં છે, તેમાં જેતી તેમજ ઉઠવો ખીલવવામાં આવતો રીઝર્વેમાં ઉઠવોમાં બાન્ડુ અથથી ધંત સુધીની સળળ તાલીમ આપવા માં આવશે.

સાઉથ આફ્રીકા માં જે અજમાવા માં આવી રહ્યું છે તે ઘણું લાંબા ગાળાનું છે. આ કાર્યની ઘણી બાજુ એ હજુ યોગ્ય નથી થઈ અને ઘણે દરજ્જે અખતરાર્યો અને જુલોધીજ આગળ વધી શકે શકે.

ઉકેલ આદરે તે કદાચ નહિજ જાણ્યુ પરંતુ તેના જેવો બીજો એક હજુ કરવામાં આવ્યો નથી હતું. ઉકેલ લાવવાના આ એક પ્રમાણિક અને દીક્ષિતભર્યો પ્રયત્ન છે જે લાંબે ગાળે કાળા તેમજ ગોરા બન્ને લોકોને ન્યાયી થઈ પડશે.

હિંદી પાઠશાળા પોર્ટબ્લેકીઝામેથ પોર્ટબ્લેકીઝામેથ હોદી પાઠશાળાની હોદી પ્રારંભીક પરિક્ષામાં સાત વિદ્યાર્થીઓએ પરિક્ષા લખી હતી અને નીચેના સાતે સાત ઉત્તીચી થયા છે. પરીણામ ૧૦૦ ટકા આવ્યું છે :

જ્યવંદ મનલક્ષ ગજવર પ્રથમ શ્રેણી; બાલકાલ ગોવોદજ, મણીલાલ રણજોડજ, ખીજ શ્રેણી; કાઠોરભાઈ કઠોરભાઈ ઉલ્લા, નીકમભાઈ મકનભાઈ, હરશીસન છીજુભાઈ નવસારીઆ, સાંતીલાલ ડાહ્યાભાઈ, નીજ શ્રેણી બ્યવસ્થાપક : મોહનલાલ ગલસારા, અધ્યાપક : બાજુભાઈ ફરોરભાઈ પટેલ.

શ્રી. મથુરાદાસ ત્રીકમ જીવું અવસાન

શનવાર જુલાઈ તા. ૭ મીના આ એરીસે ખેલથી ખજર આવ્યા હતા શ્રી. મથુરાદાસ ત્રીકમજીનું મુંબઈમાં પોતાના વાલકેશ્વર રોડ પરના સુકાને શુક્રવારના ૫૮ વર્ષની વયે અવસાન થયું. સ્વસ્થરે, જેઓ એક વખત મુંબઈના ગેવર હતા, તેઓ મહાત્મા ગાંધીજીનાં બાણે જ હતા પરંતુ એક પુત્ર કરતાં જે વધારે હતા. ગાંધીજી ની રાજપ્રણય, સામાજીક, ધાર્મિક, કેળવણી વિષયક-સળળી પ્રવ્રતિઓ સાથે તેઓ નીકટ સંબંધ ધરાવતા હતા. હોંડુ ધા અને સંસ્કૃતિનું મુંબું જાન ઘણું ઉતું હતું અને અનેક યુદ બાબતો ની ગાંધીજી તેમની સાથે મસલત કરતા હતા. મહાદેવ દેસાઈ, જેઓ મહાત્મા ગાંધીજીના સૌથી નજીક સંબંધી હતા અને ૧૯૪૪ માં ચાલેલી હોદીની આ-ઝાદીની હલત દરમીયાન હેદ થયા પાદ એક અકવાદીયાની અંદર હૃદય યંધ પડી જવાથી મરણ પામ્યા હતા, તેમનું સ્થાન તેમણે લિધિલું હોત પરંતુ કમન સીમે ક્ષપ રોગ તેમના પર આક્રમણ કરી તેમની પ્રગતીને માર્ગ રોજી દીધો હતો. તેમ છતાં મહાદેવ દેસાઈ ના તેમો હમેશાં નીકટ સંબંધમાં રહેતા અને મહાત્મા ગાંધીજીની દરેક દરેક પ્રવ્રતિથી વોકેદ થતા હતા. જેવાં દસ વર્ષથી તેઓ લગભગ બીજા નાવસ જ હતા અને એક પશુ વખત નહોતો કે બ્યારે મહાત્મા ગાંધીજી મુંબઈ ગયા હોય અને શ્રી. મથુરાદાસ ત્રીકમજીની યુલાકાત લેવા તેમના સુકાને ગયા નહિ હોય. સ્વસ્થરે પોતાની પાછળ પોતાના કુખી વિધવા ને અને પુત્ર અને પુત્રીને વિલાપ કરતા સુધી ગયા છે. સદગત આત્માને ધંધર ચિરસાંની બ્લે અને કુખી યજ્ઞોઓને ધારજ અને હોમિત આપે.

કુદરતી ઉપચારો

(લેખક : મી. રોબર્ટ હોરિન્સ મેકક્રીબીન)

[૪૦ (એ) કમીશનર રૂઢાંક, બેલાઈ સંસ્થાના મી. રોબર્ટ હોરિન્સ મેકક્રીબીનની કુદરતી ઉપચારો પરની લેખમાળાના આ લેખ પ્રાસિદ્ધ કરીએ છીએ. કુદરતી ઉપચારો સંબંધી વાંચકો કંઈ પણ પ્રશ્ન પુછતા અથવા સલાહ ઇચ્છતા હોય તે તેને જવાબ મી. મેકક્રીબીન આ પત્રદારા આપશે.—અઈ.આ.]

“એ” શાંખા વખતનો રોગી.”

ઉશ્વાં એ વર્ષથી મારાં હૃદય નો ધમકારો બહુ વધી ગયો છે. મારું સખત કુખે છે અને ચરકા મારે છે. હૃદયમાં ચાર લાગે છે અને ભોજનાં અવશ્ય આવી છે... મારા દાંતને થોડો સડો લાગ્યો હતો અને દાકતરનો મત હતો કે ઉપલાં દર્દનું કારણ દાંતનું હતું અને તેથી ટાંક વર્ષ પહેલાં ૩૯-૪૦ વર્ષની વયે મારા સવળા દાંત પાડી નંખાયા. તેમ છતાં દર્દ તેા માહુજ છે. આઠ વર્ષ ઉપર મને સખત ડાયેરીયા થયો હતો અને લાંબો વખત ચાલવાથી સામાન્ય નયગ્રાહ આવી મધ હતી અને પાચન શક્તિ મંદ પડી ગઇ હતી. કૃપા કરી મારાં હૃદયના ધમકારા નીમમસર થઇ ન્યા અને તેને માટે મેં એક કસરત એને ખોરાક વિગેની તમારી ભલામણે આપરી.

જવાબ : તમારા ખાસ કેસને માટે ઉપચાર વહી કાઢવને તેમ માહીતી ધણીજ થોડી આપેલી છે. સંપૂર્ણ માહીતી માટે તમારી સાથે વાત થવી જોઈએ અથવા તેા તમારી શારિરિક, માનસિક અને લાગણીઓ સંબંધી બંધેળી તપાસ કરનારી પ્રક્રાવણા તમારે બની જોઈએ જોઈએ. એની માહીતી મળી શકે તેા હોમીયોપથીની દવાઓ તમારે માટે મેળવી શકાય.

તેમ છતાં તમારી રિચાર્તને વિગે એક વસ્તુની જોડી શોધ થઇ શકી છે. દાકતરની મત એવેા થયેા કે તમારા દર્દનું કારણ દાંત હતું. પરંતુ સામાન્યપણે યતું આવેલું છે તેમ તમને કોઇએ એ નહિ પુછ્યું કે તમારા દાંત સાથી સહવા લાગ્યાં? એટલે દાંત કઢાવવાથી કામદો નહિ થયો એ સ્વાભાવિક છે. યુગ કારણ દુર કરવામાં નહિ આપ્યું અને તમારા દાંત જેવી કોમતી અને પાઢી નહિ મળી શકે એવી વસ્તુ તેમે યુગમાની. મારા અગ્રભવ પ્રમાણે હૌદીઓમાં દાંતનાં દર્દનું મોડું કારણ ધણીજ ખરાબ ખોરાકનું છે. હોંબીઓને

એ હું વધારે સારો ખોરાક ખાતા કરી શકું તે જે તેઓની જોડી તેના કરેલી માતું. રોટલી, ચાવક, ખરિટોટ, કેક અને ગળી મીઠો એ મુખ્ય વસ્તુઓ તેઓ ખાય છે. અને મરચાં મસાલાનો પુષ્કળ ઉપયોગ કરે છે. એટલે સ્ટાઈપ અને એસીડનું જેર થઇ શકે છે. સારા અને તંદુરસ્ત દાંતને માટે જોઈતી ધાતુઓ અને વીટમીનો મળતાં નથી.

હોળરીમાં કચરો ખુબ ભરાઇ ગયેા હોય છે તેથી કમજબાત રહે છે અને પેટમાં જેર થાય છે. ખોરાકમાં જે બહુ સ્ટાઈપ વાળા પદાર્થો હોય તે તેનાથી એક બાજુનું જેરી એસીડ થાય છે એ એસીડ રનાયુઓમાં ફેલાય છે. હોળરીમાં અને તેની આસપાસ ન્યારે આયું થાય છે ત્યારે કમજબાત થાય છે. અને ખોરાક પચવામાં સુકોશી આવે છે. એ ઝેસીડ ન્યારે હૃદયે પહોંચે છે ત્યારે ઉપરોક્ત હૃદયનાં દર્દો થાય છે.

તમને એક વાર સખત ડાયેરીયા થયો હતો એ સુચવે છે કે તમારો ખોરાક ખરાબ હોવેા જોઈએ. મરડો તે બીજાં કંઈક જેરી પદાર્થોના કારણે સર પછી એ દર્દ થયું હોય પરંતુ એ તેમ જાણ્યું નથી અથવા કદાચ ગણતા પછી નહિ હેા. વળી દર્દ પછીની સામાન્ય નયગ્રાહ અને પાચન શક્તિ મંદ પડી જવાનાં કારણેા દાકતરની દવાઓ અને ઇનજેક્શનો લેવાથી ધણીવાર, બહાર સાધારણ રીતે તેની ડ્રીટમેન્ટ બાદ દરદીને લાંબા સમય સુધી સાવ આરામ થતો નથી.

પ્રાથમિક પચવાં તરીકે અને વધારે માહીતીની ગેરહાજરીમાં તેવાં કેસોમાં લાય પજારીની નીચેા સુચનાઓ ધ્યાનમાં લેવી કીઃ મજાશી. (અ) તમામ ખોરાકમાંથી રોટલી, ચાવક, વ્યાજબેક, ખીરકોટ, કેક અને બીજી સઘળાં સ્ટાઈપ વળી વસ્તુઓ કાઢી નાખવી મરચાં, મસાલા સઘળાં

નો ત્યામ કરવેા. કાચાં શાકના સેલેક બનાવી ઓછામાં ઓછાં બે વખત પુષ્કળ પ્રમાણમાં ખાવો. (દા. ત. ખમણેા માર્બર, ખીટરોટ, દરનીપ, મુળાં, ઝીણી સમારેલી કોખી, લેડીસ, બાજી, ટમાટાં વિ. બહુ કાચુંજ) આમાંનું કેટલુંક દિવસના બે વાર ખાવું. તેમાં ખમણીને બદલાવ, અખરોડ, ફલી કે એવાં નટક, સુકી દરાખ, કોટ્જ સીક અથવા ફળ નાખવાથી તે સ્વાસ્થિ બને છે, કેટલાં તાગ ડગ પછી રોજ લેવાં અને તેમાં પછી જુદી જુદી જ્વતનાં લેવાય તેા સાકં.

રોજ થોડાં રિષાંત શાક પછી લેવા. આંહાં, પાલ, દરનીપ, માર્બર જેવાં એક કે બે જમીનની અંદર ઉગેલાં અને એક કે બે જમીનની બહાર ઉગેલાં. એવાં કે, લીલી ખીન્સ, ઝીન પીક, મેરા, પમ્પકીન, માર્બર વિ. અને એક કે બે પાતરાં વાળાં શાક, જેવાં કે, બાજી, કાળી, ઠાલીલાવર વિ. એ પછી રોજ વારકરતી લેવું.

ખાંડ અને બીજી ગળી મીઠને બદલે મધ, દરાખ, ખજુર, મુન્સ, સુકાં અંજીર અને ખીજાં સુકાં ફળોને ઉપયોગ કરવેા. એ કુદરતી ખીડી વસ્તુઓ છે. મધ હૃદયને માટે ધણું સારું છે.

સઘળાં તુળેલી વસ્તુનો ત્યામ કરવેા. ખોરાક ખાતી વખતે પાણી નહિ પીવું. પાણી પીયાં બાદ અરેખી કલાક થઇ ગયા પછી જ ખાવું અને પાષા પછી એક કલાક બાદ અરેખી પીવું.

બેરોબર ખોરાક લઇ, પ્રમાણસર કસરત કરી અને નીખતી જનજી નજી હોળરી સાદે રાખવી. અધા પહેલાં Catagogus Mother Tincture નાં પાંચવીપાં એક ટેપલ ચુત પાણીમાં લેવાં. આ હૃદયને વીણવ આપનારો સરસ કુદરતી ખોરાક છે.

(ક) અગ્રભવ સવારે મારાં પુલ્લી દત્તામાં ફરવા જવું. ચલઆતમાં થોડે દુર જવું અને ધીમે ધીમે કેટલાક

માઇલ ઝડપથી યાકયા વિના ચાલી ચકાપ તેમ વધારતા જવું. આજ કસરત જે તેમ નીખતી કરશો તેા તમારાંમાં નવું જીવન આરશે. પછી તે નીખતી ચાહુ રાખવુંજ જોઈએ.

અંતમાં તેમ જે મિન્ડેા જાણ્યાં તેનું કારણ કવીનીન અથવા મહેરીયા ની નવી દવાઓ નીકળેલી છે, તે પછી હોઇ શકે. તેમે તાવવાળા લતામાં રહે છે એટલે કવીનીનનેા ઉપયોગ કર્યો હોય એ સ્વાભાવિક છે. કવીનીન ખરાબ દવા છે અને ધણું તુકસાન કારક છે. સદ્લાગ્યે હોમીયોપથીની દવાથી તેનું નિવારણ થઇ શકે છે.

મહેરીયાનો તાવ અને તેને કુદરતી રીતે કેમ અટકાવી ચકાપ તેના પર હુંક સમયમાં હું લેખ લખીશ. હું અને મારી પત્ની મમ્ય આશોકામાં તાવવાળા પ્રદેશમાં રજાં હતાં અને તેાં આસપાસના સઘળાં લોકો તાવનાં પટકાયા હતા પરંતુ મારી પત્નીને બીજકુલ તાવ આવ્યો નહિતો. મને સહેજ આવી અથેા હતો પરંતુ અમે કવીનીનનેા બીજકુલ ઉપયોગ નહોતો કર્યો. અમારા કુદરતી ઉપચારો નાં પરિણામે ત્યાંના લોકોના અન્ય ઉપચારો કરતાં ધણીજ વધારે સારાં આવ્યાં હતાં.

આ ગ્રેહમાં આવેલાં નવાં પુસ્તકોઃ

નીતી નાશને માલો (ગાંધીજી) ૨ ૦
“તીક સ્વાસ્થ્ય” ગાંધીજીના તસ્ત
લીખીત છાપમાં અને એક છાપેલી
દાઢપ ઠાપી સાથે ૧૦ ૦
આરોગ્યન ચાપી (ગાંધીજી) ૧ ૦
અનાસરતી મોગ (ગાંધીજીએ ગીતા
છનો કહેલો અનુવાદ) ૧ ૬
સાકારનું જીવન ચરીત્ર ૧૩ ૦
ચને-દમસાદતું જીવન ચરીત્ર ૧ ૦ ૦
કાણ તેર દીવસે (ભાપુના શ્રાવ
વખતના વિગાળના પ્રવચનો) ૧ ૧
સરહાનાના ભાણેજી ૨૨ ૦
મારી જીવન કથા (નેહજી) ૧૫ ૦
દીકરી દાખરી (ગાંધી) ૨૦ ૦

મળતાં કેટલાં આ ઓરીસ

ચિંતા ? ! ! !	તમારા સ્વેચ્છામાં ઘટતા કરીલાણા - ગ્રોસરી - (મરી મસાલા, કોકર, પરમગ્યુ દવાઓ, હવન-પૂજા તેમજ લગ્ન અનેની તમામ જ્વરીપાતોની ચીંતા હમારા ઉપર છોડી દેા. સંતોષકારક મઝ કિફાવત ભાવે, વિના વિલગે મોકલાવી શું. “આઠકને સંતોષ આપવેા એ હમારો મુશ્કેલ” છે.
શાન્તી ચિંતા ?	
એડ્રેસ : ૧૧૦ વિકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન, ફેાન : ૪૪૮૪૫	પરજી નરસીંહ એન્ડ કુ. (પી) લીમીટેડ. ડરબનની ૩૦ વર્ષની પુરાણી અને સુપ્રસિદ્ધ ડુકાન.
	સંવ મલ સી. એ. ડી. થી મોકલાવવામાં આવશે.

ઓ મોંઠા મારે ખમે હાય પડ્યો અને હું ગમકયો. પાછળ નેહુંં તેા એક ભરાવદાર બદનવાળો પડકાર શિખ અર્થો શરમતો હોય, અર્થો મોટા પડ્યો હોય તેમ ઉભો હતો.

“શુદ્ધ કરના, હજુર.” મારી ને એની આંખો એક યતાં જરા યકગતો અવાજ એ મોલ્યો.

એને જોતાં જ મારી બકક માંગી ગઇ નદિતર રાત્રીના અંધકારમાં સુમ સામ અનેલા લોનાલલાના અવજવર વીનાના એ રસ્તા ઉપર વીજળાની બત્તીના યાંબલા નીચે એ બત્તીના આઠા અજવાળામાં, પોતાના હાથમાં ના પરખીલીયા પરતું સરનામું બંધાવેર ધડું છે કે નહિ એ ઉલ્ટવાતર નેહ ઉભા લેતા કોઇ પણ માથુસને તમક ન લાગે એવો એ અવુભવ તો નેહોતો જ.

“કુછ નહિ, ભાઇ” મેં દસીને કહ્યું: કયા આહોએ તુમકો?”

“નહિ છ, કુછ નહિ. મેં તેા સિક્ક...” તે અચકાયો અને પછી જરા શરમતે અવાજે છતાં, હોંમતથી તેણે પુછી નાખ્યું: “આપને જોઇું ન લાગે તેા આપને અચ્ચેછ વાંચતાં આવડે છે કે નહિ એમ પુછું?”

મેં દસીને જવાબ આપીો: “જોઇું જોઇું આવડે તેા છે, કેમ?”

“મને યજુ જ, તે આનંદથી દસી ઉઠ્યો. “આપના હાથમાંના લીકાદા પર અચ્ચેછ અક્ષરો હતા એમ મને લાગું એટલે તેા હું ઉભો રહીો.”

“યું કામ પડ્યું અચ્ચેછનું આવા વખતે?” મેં પુછ્યું.

“હજુરને વાંધો ન હોય તેા એક ખત વંચાવડું છે.”

“કયારે?”

“હજુર કહે ત્યારે.” તે મોલ્યો. પછુ તેના નોં પરની આતુર ઈંગ્લેન્ડની પર “અત્યારે જ” એ શબ્દ હું રચતે નેહ શક્યો.

“શેનું છે?” મેં પુછ્યું.

“એ તેા આપ વાંચશો ત્યારે જ ખખર પડશે ને!” તે દસીને મોલ્યો. મારી ઈતિભરી વધી ગઇ. યું દશે એટલું બધું?

“અત્યારે જ” મેં વિમત કરી પુછ્યું.

“હજુરને તકલીફ નહિ પડે અત્યારે?” તેના આ વીચક પાછળ નો તેનો આનંદ માત્ર તેના શબ્દોમાં જ નહિ પણ તેની આખી જ કલામાં તરવરાટ પેદા કરી ગયો એ મેં જ્ઞેયું.

“હું આ કાગળ નાખવા પોરડું ઓપીસે જઇું છું.” મેં કહ્યું. “ત્યાં આપણે તમારો કાગળ પણ વાંચીશું.”

“શુક્રિયા, હજુર, બહુત શુક્રિયા યશો,” તે મોલ્યો, અને અમે ચાલ્યા. પોરડું ઓપીસે પહેલાંયા ત્યાં સુધીના એ દોઢ મે ક્ષાંબ અમે યુંગા જ કાપ્યા. એ એના વિચારોમાં મસ્ત હતો. હું આ બધું યું દશે તે વિશેની અનેક કલ્પનાઓની રમખેરંગી માળા

હુંકી વાતાં

વેા સચમુચ મર ગઈ

માં. નોકરી વીશે કે એવું કોઇ તેા નહિ જ હોય નહિતર તેા “શેનું છે?” એમ મેં પુછ્યું ત્યારે જ એ જવાબ ન ઇઇ દેત? તેા ખીટું શેનું હોય એ? કયું રોમાંચક હોય તેા તે એ સમજે એવી જ ભાવામાં લખેલું હોય ને? ને આ તે અચ્ચેછમાં હતું. છતાં તેા વચ્ચેરા પર આટલો તરવરાટ, આટલી અયુજીય, આટલી શરમની લાલી, શેા અભારી દશે?

મેં મારા પર નાખી દીધો ત્યાં કામમ પડ્યા રહેતા યાંકા તરફ આંબળા મીંધી મેં કહ્યું:

“આપણે અહીં બેસીએ.”

“પણ ત્યાં તેજ જોઇું આવશે, જનામ. આપને હરકત ન હોય તેા સામેની ઢોટકલાં જ બેસીએ.”

અમે સામેના રોટારની સામે ચાલતી રેરોટારમાં જઇ બસી હતી એવા એક ટેબલની પાસે બેઠા. મેં તેની સામે હાથ ધર્યો. શરમતાં તેણે ખીસાં માર્થી પગ કાઢ્યો અને મને આપતાં કહ્યું:

“આપને બહુ જ તકલીફ આપી છે, હો!”

“એમાં શેની તકલીફ?” કહી, આતુરતાપુર્વક મેં તેના હાથમાંથી પગ ખેંચી લીધો.

એ પગ વાંચતાં વાંચતાં હું તેની સામે નેહ લેતો હતો. તે આખો વખત મારી સામે જ નેહ રહીો હતો. પગ પુરો કરી હું તેની સામે નેહ દર્યો. તેણે આતુરતાથી પુછ્યું:

“યું લખ્યું છે, જનામ?”

“તમારું નામ જ કરતારસિહ?”

“છા હા.”

“તમારે વિશે જ છે આ બધી વાતચિત?”

“હા, છ.” જરા કીમા અવાજ. “શાદી કરવી છે?”

“એ લગે છે નકરી યામ તેમ છે એમ?” તે ઉભો યઇ ગયો.

“જેડે, જોડે, સરદાર,” મેં યે મરકરી કહી, “અત્યારે જ કયાં ગાડી મળશે કે ઉભા યઈ મયા?” તે શર-માઇને નીચે બેસી ગયો. તેની આવી પડકાર કાપ્યા સાથે લગ્નમણુપુષ્પાનું આ મીશ્રણ બહુ રમુજ ઉત્પત કરે તેવું હતું. પછી મેં મુજ વાત ઉપર આવાતાં કહ્યું:

“જુઓ, આ શ્રદ્ધાનંદ આશ્રમ વાળાઓને કાગળ છે, તે એમ લખે છે કે તમને નેહએ છે એ ત્વતની કોઇ પણ અવાજે તેમના આશ્રમમાં નથી. તમારી અરહ એ લોકો સાચવી રાખશે અને સમય આગે તમને ખખર આપશે. ઈર્મીયાન એકાદવાર તમે

આશ્રમના મેનેજરની મુલાકાત લઇ આવે તેા સાંઝ એમ તેમણે લખ્યું છે.”

“હ.” કહી તે વીચારમાં પડી ગયો.

“છે યું આ બધું, સરદારછ?”

મેં પુછ્યું:

“બધી તકલીફની વાત છે, જનામ.” જરા નિરાશાથી તે મોલ્યો.

“પણ છે યું એ તા કહો.”

“વાત એમ છે, હજુર.” તેણે મોઢવું શરૂ તેા કહ્યું: પણ ઈરી વીચાર બદલી નાખ્યો હોય તેમ ડેકું ધુણાવી તે મોલ્યો:

“આપને આટલો બધો વખત તેા બગાડ્યો દવે મારી તકામી વાતોથી વળી વધારે કયાં બગાડું?” તેના આખાથે ચલેરા ઉપર વિપાદની એક ઘેરી છાયા ફરી વળી.

આ પહેલાંની દેખાવાની જોડે દુ:ખની આવી છાયાનું મીશ્રણ મને ન ગર્યું. મારા સ્વપ્નમાં સંભાવ એની મેજે આવી વર્યો. ટેબલ ઉપર પડેલા એના હાથ ઉપર હાથ મુકતાં મેં કહ્યું:

“વખત બગાડવાનો તે સવાલ જ નથી સરદારછ, તમને કંઈ મદદપ યઇ શકીશ તેા મને યે આનંદ થશે.”

તેણે મારી સામે નેહયું. હું સંભાવ બન્યું દર્યો. તે યે દર્યો અને મોલ્યો:

“વાત એમ છે કે હું અહીં સેંટ પીટર્સ ગર્લ્સ સ્કુલની યસના ડાહવર ની નોકરી કરું છું. ગારી મેંમસા’બ તે સ્કુલ ચલાવે છે અને અચ્ચેછ અને પારસી લાડકાઓ એમાં બણે છે. એ મેંમસા’બ મને વારંવાર પુછ્યે રાખે છે કે તારી ખીખીને તું કેમ નથી લાવતો?”

“છે તમારે ખીખી?” મેં આશ્ચર્ય થી પુછ્યું.

“નથી એ જ રહેકાણ છે ને!” તે જરા કડવાશથી મોલ્યો. સાદી સંધી નહિ પણ કંઈક રસિક વાત હતી તેમ મને લાગ્યું. મેં આશ્ચર્ય થી પુછ્યું.

“સારે એ લોકોને ખખર નથી તેમને ખીખી છે જ નહિ એ?”

“હોય તેા આવી જુવાન લાડકાઓ ની સ્કુલમાં મને ઉભો પણ શેનો રહેવા દે?” તે બડખડાટ દસી પડ્યો.

હું યે દર્યો. “જનામ લાગે છે સરદાર સા’બ. આવા દેખાઓ છે તેવા બતા બોળા નથી લાગતા.”

“કયા કરે, જનામ, જઈંબી મેં પરસાની બાહુત દે.”

ઢાંડી પળેા અમે મુંગા રહ્યા ત્યાં એણે એની મેજે જ વાતને આગળ ચલાવી.

“હું લક્કરમાંથી છુટા થયો ત્યારે અમારા ઉપરી જેકસન સાહેબની મારા ઉપર પુખ મહેરબાની હતી. હું કંઈ એવું બધ્યો મધ્યો નેહોતો કે મને સારી નોકરી મજે અહીં નોકરી પાલી હતી અને હું ડાહવર સારો હતો એ સાહેબને ખખર હતી. તેમણે મેંમસા-સાહેબને મારી બલામણુ કરી. મેંમસા’બની શરત એ હતી કે માથુસ નજરનેા ચોકખો નેહએ ને પરણેલો નેહએ. મેંમને મળ્યા આભા પછી સાહેબે મને મેલવાની હસતાં હસતાં મારી પીઠ યાપડસગ કહ્યું:

“મેરેા કરદારસગ, હુંમ અખી શાડી ક્રિયા હુવા ઢેા ગયા.”

સાહેબેનું યસરી ગયું છે કે યું, મને એનો દેખાવ, રીતભાત વગેરે નેહને યજું; પણ મેં નમ્રતાથી કહ્યું:

“મરીબધી શાડી ક્રીન કરાતા હે, કેપટનસા’બ?”

“મેં ને કરા દિયા ન?” કહી તે ફરી હસવા લાગ્યા. હું અનભયથી યુંગો યઇ ગયો. તેમણે મને કહ્યું કે મેંમસા’બની બધી શરતોને હું મારક આવું છું એમ કહી તેમણે મારે મારે નોકરી મેળવી લીધી છે અને ખીજે દોવસયાં જ મારે નોકરીએ ચલી જવાનું છે.

“એ વાતને પણ આજ સાવ એક વીતી લઇ, હજુર, મારી મેંમસ વારે વારે મારી ખીખીને અહિં લાવવાનું છે, હું કંઈને કંઈ બહાને એ વાત પાછી રેહું. પણ દવે એમ કરવું મોલ્યો:

“વાત એમ છે કે હું અહીં સેંટ પીટર્સ ગર્લ્સ સ્કુલની યસના ડાહવર ની નોકરી કરું છું. ગારી મેંમસા’બ તે સ્કુલ ચલાવે છે અને અચ્ચેછ અને પારસી લાડકાઓ એમાં બણે છે. એ મેંમસા’બ મને વારંવાર પુછ્યે રાખે છે કે તારી ખીખીને તું કેમ નથી લાવતો?”

“છે તમારે ખીખી?” મેં આશ્ચર્ય થી પુછ્યું.

“નથી એ જ રહેકાણ છે ને!” તે જરા કડવાશથી મોલ્યો. સાદી સંધી નહિ પણ કંઈક રસિક વાત હતી તેમ મને લાગ્યું. મેં આશ્ચર્ય થી પુછ્યું.

“સારે એ લોકોને ખખર નથી તેમને ખીખી છે જ નહિ એ?”

“હોય તેા આવી જુવાન લાડકાઓ ની સ્કુલમાં મને ઉભો પણ શેનો રહેવા દે?” તે બડખડાટ દસી પડ્યો.

હું યે દર્યો. “જનામ લાગે છે સરદાર સા’બ. આવા દેખાઓ છે તેવા બતા બોળા નથી લાગતા.”

“કયા કરે, જનામ, જઈંબી મેં પરસાની બાહુત દે.”

ઢાંડી પળેા અમે મુંગા રહ્યા ત્યાં એણે એની મેજે જ વાતને આગળ ચલાવી.

તેના અવાજનું દુ:ખ નેહને હસતું તેા નેહએ છતાં મને દસણુ આભા વગર રહું નહિ.

“તમારે હિસાબે તેા કોઇ ગરીબે પરણી શકતા જ નહિ હોય, કેમ સરદારછ?”

તે ચે હરશે. "અમ તો કેટલા કુવારા રહી ગય, સાબ? પશુ મારા નેવે. નાનપણથી મુદ્દમાંથી નીકળી ગયેલા આદમી લાકડાઓમાં પુખી આવેલા તે પાછો બેકારો બેકાર. એને કોણ લડકી આપે? મારા બાગ માં તો મને ઓળખે પશુ થોડા. મા-બાપ તે કવારાના પહેલી ગયાં. પછી મારા નેવાની પડી પશુ કોને હોય? તે પછી અવાજમાં પાછો ત્રીપાદ લાવી ને, "ને મારા નેવા તો હવેરો ત્રીજોએ પીના શાદીએ જ મરી જવું પડે છે તેની આપ નેવા માણસોને ખખરે કંપાંથી હોય?"

"લડકી કોઇ ન આપે તો જહનમ માં ગઇ." અને મરકરી કરવાનું મન થયું. "પશુ આવા જગે બહાદુર, પશુદ, કુનીયા કરેલ આદમીને કોઇ ઓરત એની મેજે પસંદ નથી કરી લેતી?"

"વે તો બહુત યી સરકાર." કહી તે દહાર થઇ ગયો. તેના હોઠ વિચળવા એક ઝાંઝા રિમતમાં થોડા પશુા મલ કાયા પશુ ખરા.

"એ તો તેમને નેતાં જ સમજ જવાય." તે એજ મરકરીના આવા જાણુ રાખ્યો: "પશુ તો પછી હજી આમ બાળ શ્રમચારી જ કેમ રહ્યા?"

"કિરમત, કિરમત, હજુર. વુઓ વાત એમ હતી કે અમારી રેખેન્ટ

સા. આ.માં આપયુદ સત્ પ્રવર્તે છે

એ જેન કી રેટના માછ જડજ-ગ્રેસીન્ટ હો. એજ ઈ. ડી. કાઉચે સાઉથ આફ્રીકન એસોસીએશન : પી એડવાન્સમેન્ટ એફ સાયેન્સ ની વાર્ષિક સભામાં ગયે અઠવાડીયે ડરબનમાં બાપયુદ કરતાં કહ્યું કે, આ દેશમાં આજે આપણે એવાં તંત્ર નીચે રહીએ છીએ કે જેણે અદાલતની સત્તા નાશ કરેલી છે. એ તંત્ર આપયુદ તંત્ર સિવાય બીજું કશું જ નથી. લોકશાસન જેવી વસ્તુ રહી જ નથી. આંખમાં ધુળ નાખવાને એ શબ્દનો પ્રયોગ થાય છે. લોકશાસન એટલે એવી સંસ્થા કે જેમાં બંધિત સ્વતંત્ર સુરક્ષિત રહેતું હોય. સ્વતંત્રતા સ્વતંત્રતા એટલે કાયદામાં આપવામાં આવેલી છૂટા અને હોમોને ઉપયોગ કરી શકાય. પરંતુ કાયદા કોણ ધરે છે? કાયદા આપણે ધરે છે અથવા પદ્ધતિના રાજકીય સંસ્થાઓ-નેવા કે વડા પ્રધાનના વડપણ હેઠળના પ્રધાન મંડળો. તેઓ નતેજ કાપદો-આપ-યુદો છે. એ ક'ઈ લોકશાસન ન કહેવાય. સાધારણ બંધિત લોકશાસન નો અર્થ એવો કરે છે કે લોકોથી લોકો માટે બનાવાયેલું લોકોનું તંત્ર. યીન વળી એવા અર્થ કરે છે કે

બપારે સીકંદરાયાદમાં હતી ત્યારે ભાં ના એક મોટા મેદાનમાં અમે યધા કુટીયાલ રમતા. કોણ જાણે કુટીયાલ રમતી વખતે મારા દેખાવ સરસ લાગતો હતો કે કેમ પશુ મેદાનની આલુખાલુનાં ધરામાં રહેનાર ખિસ્તી ધરામાંની એક છેકરી મારા ઉપર ખુસ થઇ ગઇ." તે જરા દરાને મોઢ્યો: "માફ કરજો બેઅદબી, પશુ સાચી વાત કહું છું. ગમે એમ કરી એણે મારી સાથે વાતચીત કરવાનું યજ કરી દીધું અને મહેાખત કરવાની કોશિશ કરવા લાગી."

"વૃષાળી દરો?" તે પુછ્યું.

"બહિરતની પરી." બોલતાં તો તે મેણી ગયો પશુ મારી આંખમાં આવેલા હાસની ચમક જોઇને તે જરા હોભીલો પડી જઇ મેણ્યો:

"બહિરત તો કયાં રહ્યું પશુ સારી કહી શકાય એવી તો હતી જ અપરાધ જેણુ હતી, બનાવ... એની એ મહેા ખત કરવાની કોશિશ જોઇને તે' શાદી કરવાની મામણી કરી....."

"બેરબર, બેરબર. બહુત અઠગ કિયા" કું વચ્ચેજ મેણી ઉચ્યો.

"એ માટે પશુ એ તથપાર હતી. મારા નેની જ એ પશુ ગરીબ કુટુંબની હતી. એટલે અમારો મેળ પશુ મળી જાત."

વોતે જે કહેવા યા કરવા હજી તે કહેવા યા કરવાની સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા. આ અર્થમાં લોકશાસન જેવી કશી વસ્તુ જ નથી. તમારા હોમોની મપોદ કાયદાથી બંધાયેલી છે. પરંતુ આ હોમોને ઉપયોગ કરવામાં એક અમલ ની વસ્તુ રહેલી છે અને તે એ કે એ હકની મપોલોને બંધ યાજ ત્યારે ન્યાય ની અદાલતને અપીલ કરવાને હક રહે. એ હકો એ અદાલતથી સુરક્ષિત ન રહે તો એ હકો નકામ છે.

કમનસીમે જુદકાળમાં એ હોમોની મપોદ અમલવા અમલદારો તરફથી બંધવામાં આવી છે. નેવા કે, કન્ટ્રોલ મેજો, અને બીજી એવી સંસ્થાઓ અને નીમરો અને અદાલતને અપીલ કરવાનો હક બાતલ કરવામાં આપ્યો છે.

આ અદાલતની સત્તા નાશુદ કરવા બેરબર થયું. આને આપણે એવાં તંત્ર નીચે રહીએ છીએ. કોઇ નેને આપણે બાધતા નથી તેણે કાયદા ધરેલા છે. એ જુદમ જ ગણાય.

ડો. કાઉચે કહ્યું કે વિવાનીકાની દ્રષ્ટિને જુદકાથી કરોળીયાએ કરેલાં બળાં બાકી મયાં છે.

સત્યની શોધ કરવાને ચાર સાદા નીપત્રો છે. સંગ્રામોનો અર્થ કરવા માં ચોક્કસતા, તેના ઉપયોગમાં સંગતતા, સ્થાપિત યમલો હકકિતિની ખાની અને ન્યાય દ્રષ્ટિથી સ્પષ્ટ ત્રીચાર દર્શાવવા. એક સંવેચન બહુ લોક શાસન છે. કુનીયાનાં કોઈ પશુ તંત્ર માં લોકશાસન જેવું કશું નથી. પ્રજા ના હીત અર્થે વિવાનીકાએ એ જાણુ સાફ કરી દેવાની જરૂર છે.

વિવિધ

ડી. બી. ના અમલદારે જોહાનીસબર્ગના રલરસની ઈસ્ટેટી ડીકા જેરસીટનની પોલીકેશીનીકીની એક સભામાં ગયે અઠવાડીયે બાપયુદ કરતાં સાઉથ આફ્રીકન નેશનલ ટ્યુચરકલેજી સીસ એસોસીએશનના પ્રમુખ મી. કે. ઇ. મેલેન્કે કહ્યું કે, જોહાનીસબર્ગના ગંદા લતાઓ ને આપણા સીટી હોલ થી પાંચ મીટીટને અંતર આવેલા છે તે મુંબજ, જ્વાસગો અને લંડનના એવા લતાઓ કરતાં કયાંય ચડી ગય તેવા છે. ઘણા લોકો ત્યાંની ગંદકી સામે પોતાની આંખો મીઠી ગય છે, આપણે સંભાળીયું નહિ તો એટલા જડ બની જઈશું કે આપણા દેશમાં જુવમરો આવી પડશે તો આપણા રસ્તાઓપર જુવથી નરતા લોકોને નકામો કર્યો ગણી કાઢતા થઇ જઈશું. ક્ષય રોગનો ભય બેસુમાર છે કેમકે આને જે રોજ અંકુશ બહાર ચાલ્યો ગયો છે. ને કે મોટા ભાગના કેમો બીન-ગોરાઓમાં બને છે છતાં ગોરાઓમાં હેલાવાનો ભય એજો નથી.

પ્રોફેસર. હાંડી શિક્ષા સમિતિ" લોરેન્કોમાકિવસ લોરેન્કોમાકિવસની બધાવાય છે કે,

૧૯૫૦ ના ઓગસ્ટની ૧૫ મી તારીખે ઉપરોક્ત સમિતિનું સંચાલન બારત-સમાજ શાળાના વતંમીન આચાર્ય થી. પંડીત સુમંતરાયજી વિભાવકારના હાથે થયું. એમાં લોરેન્કોમાકિવસની સ્થાનીક સંસ્થાઓને સહયોગ માગવામાં આગ્યો હતો પશુ તેઓ આગત બંધિતગત કારણોને લઇ એમાં સંમત થઇ શક્યા નહિ એ દિલગીરીની વાત છે. છતાં પંડીતજીએ પોતાનો સ્મિત સંચાલનનો નિર્ધાર ત્યજ્યો નહિ અને વિલાર્થોએને પોતાના ધરે મેલાવી મદત શિક્ષણ આપી રાષ્ટ્રભાયા પ્રચાર વું કાર્ય આગળ લખાયું તે બદલ પંડીતજી ધન્યવાદને પાત્ર છે. એપ્રિલ માં રાષ્ટ્રભાયા પ્રચાર સમિતિ વધો તરફથી લેવામાં આવેલી પરિક્ષા અહીં ની પોરતુગીજ "સ્કુલ-એસેસમેન્ટ"માં લેવામાં આવી હતી. તેવું પરિણામ નીચે મુજબ છે:

વિશેષ ગોખતા: મનસાહ રજુછોડ દાસ, ચિકમલાલ ત્રીણાબાઈ. પ્રથમ વર્ગ: રમણીકલાલ અમરથી, મોહન લાલ વસરામ, હરિલાલ ત્રીણાબાઈ, ઈકુકમાર નરોત્તમદાસ, નવતિલાલ ત્રિવેદદાસ, કોટુબાઈ ગલાલ બાઈ, વિનયકાંત જ્ઞાનદાસ, નર્મદા બાઈને ખીમજીબાઈ. દ્વિતીય વર્ગ: નટવરલાલ કાનજી, ગજેન્દ્રકુમાર જ્ઞાનદાસ, ધીરજલાલ પ્રામજી. તૃતીય વર્ગ: દેવેન્દ્રલાલ ઉસમીદાસ.

આ પ્રમાણે સમિતિનું પરિણામ ધણું જ સાફ લેખાય. આશા છે લોરેન્કોમાકિવસની સ્થાનિક સંસ્થાઓ તેમજ જનતા આવા ઉત્તમ કાર્યને વધારી લઇ પયાશકિત સહકાર આપશે.

બ્રાજીલે વર્ણુબેદ વિરૂદ્ધ કરેલો કાયદો

સીરો ડી જેનેરોથી સાપા-યુનાઈટેડ ગ્રેસનો એક સંદેશો બધાવે છે કે બ્રાજીલના ગેસીન્ટ ગેટજુલીએ વરસામે વર્ણુબેદ પાડવાની-મનહા કરનારા એક તવા કાયદાપર સહી કરી છે, જેથી હોરેસો, રેરોસાંચો, કે સ્ટુલોમાં ભતી કે વર્ણુના આધારે મોટને દાખલ નહિ કરવા એ યુનો ગણ્યો. બ્રાજીલમાં મોટી કાળાઓની વસ્તી છે અને તેના બંધારણમાં જણાવ્યું છે કે દેશમાં વસતા સઘળા લોકો સમાન હકો મેળવી શાશે. દેશના અનેક ભાગોમાંથી વર્ણુબેદ પાડવામાં આવતો હોવાની આવેલી ફરિયાદોપરથી કેમિસમમાં આ નવો કાયદો દાખલ કરવા માં આપ્યો હતો.

હોટલોવાળાઓ અને એવાં બીનાં સ્થળો ને આ નવા કાયદોને બંધ કરશે તે જુધ માસથી એક વર્ષ સુધીની કેદની અને ૨૭૫ ડોલર થી ૧૧૦૦ ડોલર સુધીના દંડની સજાને પાત્ર કરશે.

રેરોસાં, કાપ્રોસીસ અને બારબર શોખવાળાઓ ૧૫ દિવસથી જુધ માસ સુધીની કેદની અને ૨૭.૫૦ ડોલરથી ૨૭૫ ડોલર સુધીના દંડની સજાને પાત્ર કરશે.

કોઈ પશુ સુધનો સંચાલક આવી યુનો કરશે તે જુધથી બાર માસ સુધીની કેદની અથવા ૨૭.૫૦ ડોલરથી ૨૭૫ ડોલર સુધીની સજાને પાત્ર કરશે.

અદરખ ઝોરીસનું શી. ૧ રતલ લસણ 1/1 નાદાલદું અદરખ દાલમાં વાદ્ય થયું છે. ભાવ. 1/૬, ખચ્છર 1/૬ રતલ. ઝોરડર સાથે પર્ણસા શોકલાવને. ફોન ના ૨૦૪૫૯.
M. A. MAHOMED 10 Southampton St., Point, Durban.

નવાં વેચવાના પુસ્તકો

સમરાંગણ ૬ ૩
મધુપાનું બંધ ૬ ૦
મધુપ ૭ ૦
વિદ્યાનીક જન્મત ૫૩
ગુપ્તધન (દાગોર ફૂત નોવેલ) ૧ ૦
ચિત્રલેખા ૮ ૦
ચાંદ કુખી ૭ ૦
જ્યોતનો તાત (અરથે ભાવે) ૨ ૬
ઈંધાચરમા ૬ ૬
પંડિતજીની હાસ્ય પ્રજ્ઞા ૭ ૦
ધરતીને માથાએ ૭ ૦
ચિત્રાદત્તે જ્ઞાસો ૩ ૦
સરદારના ભાવજોનો સંગ્રહ 12 ૦
મેટા બોલુની કાપ 1 2 ૬
શવ રસ 1 ૦
એને ચરણે 2 ૩
આખિરવાલી (દાગોરની નોવેલ) ૮ ૦
શહીદી ખોર (સી કપથોની) 10 ૦
રવીપદના ૫ ૧
વારસદાર ૭ ૬
ખોરા પ્રેમ કીવાની 13 ૬
આગે કદમ ૭ ૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઝોરીસ

વર્ધા શીક્ષણ યોજના'

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની ૬ ૦
સમજ માંધીજના ગેઝીક ઝોનયુકેસ ૨ ૬
મુજબ ૨ ૬

પહેલી પ્રીત ૭ ૬
બનીમ દામપત્ત્ય જીવન ૯ ૬
ધરને મારો ૯ ૦
કસરદાન ૭ ૦
હિલ્લ ૫ ૬
કાંઠાનીવાઝ ૫ ૦
શુભા ૪ ૬
સુખવતાં પુર 11 ૦

મીલાપ

મીલાપના છેલ્લા અંકે આ મેલમાં આભ્યાં છે. પ્રત્યેક અંકની ૨ ૩ મળવાનું ઠેકાણું:
Indian Opinion
P. Bag,
Phoenix.

નવલ કથાઓ

શ્રી ઈર્ષ ૬ ૩
સ્વર્ગ અને પૃથ્વી ૬ ૦
વનજાયા ૭ ૦
વર કે પુર (રમુજ નોવેલ) 10 ૦
સેનાપતી ૬ ૦
સુના મંદીર ૯ ૬
રખારજી 10 ૦
જીવન મંદીર ૮ ૬
જીવતર ૭ ૦

ધાર્મિક પુસ્તકો

આર્થ ધર્મ નીતિમાર ૨ ૦
મંગળ પ્રભાસ (માંધીજ) ૨ ૦
મળવાનું ઠેકાણું:
INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix.
NATAL

“મિલાપ”

ત'નો: મહેન્દ્ર ત્રિપાઠી

આ માસીકમાં દેશ પરદેશના અનેક છાપાંઓમાંથી તારતીને સામગ્રી આપવામાં આવે છે. હાલના ધર્માલેખા જીવનમાં નીરાંતે વાંચવું મુશ્કેલ બને છે તેવાઓ માટે આ માસીક રસ ભરી સામગ્રી પુરી પાડે છે.

અંક સાત, આઠ, નવ, દસ, અને અગીંધાર, બાર, તેર અને ચૌદ આવી નમા છે.

પ્રત્યેકની ૨/૩ પોસ્ટેજ સાથે અમારી ઝોરીસેથી મળશે.

(નીપખીત પ્રાકક થવા છુછનાર અમને લખો.)

દેશ નેતાઓની મઠી રાખવા-લાયક છળીઓ

સોએ પોતાના ઘરમાં મઠી રાખવા લાયક સુંદર આર્ટપેપર ઉપર છાપવામાં આવેલી દેશ નેતા ઝોની છળીઓ.

મહાત્મા ગાંધી.
ડુ. કર્નેતુરખા.
સરદાર વલભભાઈ પટેલ અને પંડિત નેહરુ સાથે.
શ્રી. ચરવીંક ઘાપ.
રેકની થી. 1

ચાર છળીઓ સાથે લેનારને થી. ૩-૬ પોસ્ટેજ સાથે.

c/o 'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix.

બાળ ઉપયોગી સાહીત્ય

તમારાં બાળકોને સુંદર પુસ્તકો આપી તેમના જ્ઞાનમાં વધારો કરો

પાંચ ચરિત્રોનો સેટ 2 ૦
આમાં પાંચ છત્રીકારીક મહાન 10 થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે
નરોના ચરિત્રો છે. 13 પુસ્તકોનો સેટ.

ક્રીમત 1૩/- ક્રીમત પા. 1-0-0
૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે
૨૫ પુસ્તકોનો સેટ.

ક્રીમત પા. ૧-૫-૦

૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે
આઠ સુંદર પુસ્તકોનો સેટ
ક્રીમત 1૪/-

શિશુમંથાવલી

સેટ પહેલામાં 1-પુસ્તકો ૧૨ ૬
સેટ બીજાની ૧૫ ૦

કીશોર મંથાવલી

લીલી ૫ ૬
વીર ૫ ૬
બાણ ૫ ૩

બાળકોને બાંધવા ઉંનીરાને પવો (નેહરુ) ૪ ૦
બાળવાતાલેખા ૩ ૦
ચપટી કુળ ૧ ૦
ચલુચની વાતો ૩ ૦
જ્ઞાન ગોષ્ઠી ૨ ૦
લાલો ૫ ૬
ખલનાની શોધમાં ૪ ૬

Obtainable From:
'Indian Opinion'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

INDIAN OPINION,
P. BAG,
PHOENIX.

ગુજરાતી પ્રેસના નવા વરસનાં પંચાંગ ભાવ પોસ્ટેજ સાથે શી. ૫. ઈન્ડિઅન ઓપીનીઅન ની ઝોરીસેથી મંગાવો.

લોકેશી કોશ

ગુજરાતી અઘરા શબ્દોનો સહેલા શબ્દોમાં સમજીતી આપતો આ લોકેશી કોશ ગુજરાત વીધ.પીઠ તરફથી બહાર પડ્યો છે. 1929 પાનામાં અનેક શબ્દો અને તેના અર્થ વીગેરે આપ્યા છે. આ ઘરમાં વસાવવાથી તમારી ગુજરાતી ભાષા સુધરશે. ક્રીમત ૧ ૨ ૦

આ ઝોરીસેથી મળશે.

કેળવણી વડે કાંતી

કેળવણીમાર માટે ઉપયોગી ક્રીમત ૭-૦

આ ઝોરીસેથી મળશે

પંડિત જવાહરલાલ ફૂત ગાંધી પુસ્તક માળા

માંધીજ અહીં હતા ત્યારે તેમણે લખેલા અને બીજા કેટલાંક પુસ્તકો જે ક્રીનીકસ સંસ્થા તરફથી પ્રગટ થયેલાં છે તેવા ૨૨ પુસ્તકોના સેટની પોસ્ટેજ સાથે ક્રીમત ૬૨૯ શી. ૪-૬.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાતી 1૯૫1 જુલાઈ	દાંડુ ૨૦૦૭ આપાદ	યુસલમાન 1૩૭૦	ખ્રાતી 1૩૨૦ શેહે. ૬૬મી	સુયોદય ૬.મી.	સુપ્રાંત ૬. મી.
શુક્ર	1૩	સુદ ૯	૮	1૪	1-૪૯	૫-1૩
શની	1૪	" 10	૯	1૫	1-૪૮	૫-1૪
રવી	" 11	" 11	10	1૬	1-૪૭	૫-1૫
સોમ	1૬	" 12	11	1૭	1-૪૬	૫-1૬
મંગળ	1૭	" 1૩	12	1૮	1-૪૫	૫-1૭
બુધ	1૮	" 14	1૩	1૯	1-૪૪	૫-1૮
ગ્રેહ	1૯	વદ 1	14	૨૦	1-૪૩	૫-1૯

અનાજની પરિસ્થિતિમાં સુધારો
 અમેરિકાથી અનાજ આવવાનું છે એવી ખબર મળતાં-વેત દીંદ સરકારે કાલના ૯ ઓગસ્ટના રોજને બદલે તા. ૧ થી જુલાઈથી ૧૨ ઓગસ્ટ રોજ અપાશે એવી જાહેરાત કરી છે, તેને લીધે દેશ બરમાં બારે રાઉન્ડની લાગણી દેખાઈ છે. આયારે સરકારે વધારાનું આ અનાજ દેશમાં દરેકેર પહેાંચતું કરવા માટે વેલવેની માલગાડીઓના પુરેપુરા ઉપયોગ લીધા છે, અને ખીમ માલની અવરજવર યંબાની વડા પ્રધાન પંડિત જ્વાહરલાલ નેહરુ ભૂતર ખીલારના કુટુંબ ખીલાર ભાગે માં જાતે પ્રવાસ કરી આવ્યા છે. ત્યાં ધણુ લોકો પાસે અનાજ ખરીદવા નેટલા પૈસા નથી. તેમને માટે રાહત નાં કામે, સરતા અનાજની કુટાને વગેરે સમગ્રકા ધીલાર રાજ્યની સરકારે કરી છે. તેમાં વધારો કરવાનું તે સરકારને વડા પ્રધાને સુચવ્યું છે; અને ખીલાર સંકટ નીવારણ માટે પોતાને હરતક રહેલા નહેરુ કંડમાંથી રૂ. ૫૦ હજાર મોકલ્યાં આપ્યા છે. યોગ્ય વખત માટે વડા પ્રધાને હાંદની પ્રજાને ઉદ્દેશીને એવી અપીલ કરેલી કે લોકોએ અહવાડીયે એક ટક જમવાનું છાડી તે અનાજ ખિલાર મોકલવા માટે આપવું. આવી રીતે પશુ દેશ માંથી વધુ અનાજ ભેગુ થયું છે.

અમેરીકાની મદદ

માપબંધીમાં અપાતા અનાજમાં વધારો થઈ શકે એવું સુખ્ય કારણ અમેરીકાથી આવનારું અનાજ છે. અમેરીકાના વિદેશ મંત્રી મી. એવેસને વૈશ્વમંદનમાં કહ્યું છે કે "હાંદ આતે મોકલાનારા અનાજની હેરેરેનું માસિક પ્રમાણ આશરે અડી લાખ ટનમાંથી વધીને હવે ચાર લાખ ટનનું થશે. હાંદને તાકાદે અનાજની મદદ આપવાની જોગવાઈ કરતા ખરડા પર પ્રયુખે ટક્રમેને સહી કરી તેના ચાર લાખ પર જ, શીલેટલીઆ ખાતે, હાંદ જતાં જલ્દા પર આ અજોનો પહેલા જલ્લા યાગવવામાં આવ્યો છે. અમેરીકા તરફથી અનાજની મદદ મળી છે એવા સમાચાર હાંદમાં મળતાંવેત ત્યાં અનાજનું રેશન વધારવામાં આવ્યું છે. આ વધારો કરી શકાશે તેથી મને આનંદ થાય છે." પ્રયુખે ટક્રમેને હાંદમાં અનાજની હેરેરેને અપડી પનાવવા માટે એક વધુ પગલું એ લીધું છે કે નવરચના માટેના નાણાકીય કોર્પોરેશને સરકારી કાર્યક્રમાંને હેડલાંક વેચાડી જલ્લાને મેળવવા વેપાર ખાતા માટે વધુમાં વધુ એ કરોડ ડોલર છુટા કરવાની સત્તા આપી છે. અમેરીકામાં મજુરોની મોટી હડતાળ ચાલે છે. હતાં, તેને હાંદ મોકલવાના અનાજને અપવાદપ મળી, તે અનાજ જલ્લાને પર યાગવવાનું કામ મજુરો કરશે.

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

તીલ સંકટ

અનાજની આ તંગીમાં તીડીના સંકટે ધણો મોટો ઉગેરો કર્યો છે. તીલ સંકટ આંતરરાષ્ટ્રીય છે, કેમકે તીડા એક દેશથી બીજે દેશ ઉડવામાં સરહદોની મર્યાદા સાચવાતું નથી. ગમે વરસે તીલ સંકટના નીવારણ માટે નાં પગલાંને તીવાર કરવા નવી દોલ્દી માં એક આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ પણ બનાઈ હતી. રોમ (ઇટલી) નો તથા ૨૪મી જુનનો એક સંદેશો જાણ્યો છે કે રાષ્ટ્રસંઘનું ખોરાક ને ખેતી ખાતું વીસમી સદીની મોટામાં મોટી તીડા યાગવ સામે જંગ ખેલવાની શરૂઆત કરી રહ્યું છે. વળા એ સંદેશો -કહે છે: "હાંદ અને મધ્ય પૂર્વ" પર આ યાગવનો બધ વીશેષ અડખી રહેલો છે. જ્યાં એ વરસથી તીડા સેનાને મોટો જમવ યદ રહ્યો છે. ૧૯૪૯ માં પૂર્વ અરજસ્તાનની રેતાળ જમીનમાં એમને કાલતા માટે આશરે સુધિ મળી રહી; અને ત્યારથી તેઓ કેરોડીની સંખ્યામાં વેદા યદ રહ્યાં છે. તીડસેનાની શક્તિ ૧૯૫૪ માં તેને શીખરે પહોંચશે. એ વરસે તેઓ મોટામાં મોટો કુમશેા કરશે એવી કારણ રખાય છે. અહાં રોમમાં રાષ્ટ્રસંઘનું અનાજ ને ખેતી ખાતું એ સેના સામે વળતા કુમલાઓ ની યોજના ધડી રહ્યું છે. ૧૮ રાષ્ટ્રો ની બંનેલી કાઉન્સિલે આ ખાતાના સુખ્ય સંચાલકને સુચના આપી છે કે "તમારે યજુની છાવણીઓ શોધી કાઢવી, અને તેમની સામે મોટા પાયા પર લડાઈ ચલાવવા શી શી સાધન-સામગ્રી જોઈએ તે શોધી કાઢવું." જે દેશો પર આ યાગવનો બધ અડખે છે ત્યાં તીડા સામે છુટા છવાયા કુમલા તો કરવામાં આવ્યા છે; પશુ રાષ્ટ્રસંઘ ના ખોરાક ખાતાને તીવાર એક સામકું આક્રમણ કરીને માણસ જાતના આ રાજુની સુધુભા નાશ કરવાનો છે.

હિંદમાં તીડાની યાગવ

એક તરફ રાજકીય સવાલો પર બારે વર્ષોએ યાગ છે ને રસાકરી જામે છે ત્યારે ખીલ તરફ માણસ જાતની છુદ કરતી પર આ જેવું પચાનક સંકટ અડખે છે એનો ખ્યાલ હાંદની પ્રજાને પુરતો નથી. આપણા યુવરાતમાં આ જાણતમાં વિશેષ દુ:ખદ સ્થિતિ છે, કેમકે ખેાડી વેવલી અહીસની જાવના જેની યુવરાતમાં છે તેવી હાંદના ખીલ કોષ બંગમાં નથી. ગમે વરસે ચોમાસા પછી તીડાને મોટો કુમશેા થયો ત્યારે ભૂતર યુવરાતના પનાસકાંકાં જલ્લામાં જે સરકારી અમલ દારો તીડાનો નાશ કરવા ગમેલા તેમને

ત્યાંના ખેડુતો તથા ધૂતર લોકોએ કરશે સદકાર ન આપેો ને ઉલટા હેરાન કર્યો એ કારણે કે તીડાને નાશ કરવો એ પાપ છે એમ એ લોકોને કસવા માં આવેઈ. લોકોનાં આ અજાન તથા અવજાનને કારણે તીડાએ પનાસ પંજળના હૈસિયારપુરજલ્લાને શીવાણુ પાક સાક કરી નાખ્યો, એવું જ્યાન હાંદ સરકારના ખોરાક પ્રધાન શ્રી. કનેયાલાલ મુનશીએ ઘોડા વખત પર કહ્યું હતું. હજુ મયા અહવાડીયાના છેવાલે જ લઇએ, તો જાણ્યુ છે કે યુવરાતમાં ધણુકાં તાણુકાનાં દસ મામ, યરાદ વીભાગ, (પનાસકાંકાં) પર તીડાને ટોળા કરી વળ્યાં છે. જીજુ (કાચમીર) માં તીડાના બારે આક્રમણથી વાંદરાંએ જમરાઇને નાસ બાગ કરી, એને પરિણામે ત્યાંની સ્ત્રીઓએ પશુ જમરાઇથી દોડામ કરી હતી. સરકારે દમણ્યાં જ ખહાર પાડેલી એક પત્રિકા જાણ્યુ છે કે પરદેશોમાંથી તીડાને ટોળાનું હાંદ પર આક્રમણ હેટલાક અહિં સુધી ચાલુ રહે એવા સંબવ છે. જે ના તીન અહવાડીયામાં રાજ યજેલ્લ આક્રમણ અત્યારે પુરજોરાય છે. ભારત ની પશ્ચિમી સરહદ પરથી દેશમાં લગ બગ એ જાન નેટલાં તીડાનાં ટોળાં હાંદમાં પેલાં છે. જે મહિના દરમીયાન ધરાન અને પાકારતામાં તીડાનાં હાંદ મોટા પ્રમાણમાં યુકાવાં છે ને તેમને ઉછેર થયો છે.

સોરાષ્ટ્રની વિકાસ યોજના

હાંદ સરકારના આયોજન પરથી (સહનિર્માણ કમીટી) દેશના નાનિ વિકાસ માટે જે યોજનાઓ ધડી છે તેને અંગે જુદાં જુદાં રાજ્યોને હાંદની વડી યુનીયન સરકાર તરફથી રકમો મળનાર છે. આમાં સોરાષ્ટ્રને બાગે રૂ. એકવીસ કરોડ નકડી કર્યાં છે એમ જાણવા મળે છે. સોરાષ્ટ્રને લગતી આ યોજના લાંબા અને ટુંકા માળાના બે વીભાગમાં વહેંચાયેલી છે. આમાંથી ૮ કરોડ રૂપીયા ટુંકા માળાના વીકાસ માટે છે, અને રૂ. ૧૩ કરોડ પાંચ વરસના લાંબા માળાના વીકાસ માટે છે. આ યોજનાઓ વીજળી, જળ સંચય, ખેતીવાડી અને રસ્તાઓને લગતી છે. એ સુખ્ય યોજનાઓ સાથે, પછાત રહેલા સોરાષ્ટ્રને ફળવણી, આરોગ્ય અને સમાજ સુધારણામાં આ જળ લઇ જનારી યોજનાઓ પશુ જોડાયેલી છે. સોરાષ્ટ્રમાં વીજળી અને જળસંચયની મોટી યોજનાઓ અમલ રાજ થયો છે. જુનાગઢ પાસે મોટું વીજળી રોજન ઉધું થાય છે. એજ રીતે સોરાષ્ટ્રમાં ખીલ" તથુ રથજાએ એવાં રોજનેા ઉભાં થશે, અને ખેાડી વાડી તથા ઉલોગો માટે પુકળ વીજળી શક્તિ ઓડ સિરેમથી પુરી પાડવામાં આવશે. જળસંચય માટે સોરાષ્ટ્ર જલસંકટક અને ક્ષાલણી બંધનું કામ હાથ ધર્યું છે, અને એજાત પરના બંધ મોડેની શરૂઆત કરવામાં આવ બગ એ જાન નેટલાં તીડાનાં ટોળાં હાંદમાં પેલાં છે. જે મહિના દરમીયાન ધરાન અને પાકારતામાં તીડાનાં હાંદ મોટા પ્રમાણમાં યુકાવાં છે ને તેમને ઉછેર થયો છે.

"જોલડ મેહલ" ક્વાલિટી

સાઈ-કમાલ ડીઝેલ ડાઈ-કો અને મોકસીસ સોલોરાર કાઈ-ટરી

સેલ યુનિફર્મ, ડીઝેલ ડાઈ-કો કાઈ-કમ, જી.જી. નાં સાંખ્ય કોલેજ ખાંબા.

એસોસિએટેડ શોપફીટ્સ લીમીટેડ

જની સુપેરમાર્કેટ શોપફીટ્સ, (જી.જી. સી. આ. શોપફીટ્સ, જી.જી. સી. ૬-૭ હંડરોશીના સુખરુ આ પેલ-બી. ટ. તેમા કોષ્ટકમાં છે.

304 Memorial Street, (Facing Eaton House) JOHANNESBURG P. O. Box 8501. Phone 33 4211/2

PHONE 33-2651
MASTER BROS.
 MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
 33 West Street, JOHANNESBURG.
 માર્કેટ પ્રથમ
 હોલસેલ મરચાંદસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ
 રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, ડુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટ્સ—બેબી બાબી માટે
 ખત ભંતનો માલ. તેમજ ફેપરીબીન ન્યોરવેઈ સાડીઓ
 શીંગેરે માટે ડગારે લાં પ્રથમ વખાસ કરવા બલાગણુ છે
 33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાન્નીસબર્ગ.
 ફોન : 33-2651

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29638.
P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.
 WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.
 P. O. BOX 1250.
 155/7 Warwick Avenue
 DURBAN.

NATHOO TABHA
 TIMBER & HARDWARE MERCHANT
 & DIRECT IMPORTER
 Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
 Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
 brands paint or any other building material
 at reasonable price.
 Established 1907, NATHOO TABHA,
 107 Queen Street, Phone 24647.
 Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL
 INTERNATIONAL SPORTS COMPANY
 Importers & Exporters & General
 Commission Agents
 10 Peking Road, KAWOON, HONG KONG.
 Special attention is paid
 to indent orders
 Write To Us For Further Particulars.

અમારા નવા નિશાળ ઉપયોગી પુસ્તકો

ઉત્તરોદાસ	પુસ્તક નામ આ ભાગ	વિદ્યાર્થીક વાચન માળા
દેશ વીદેય ભા. ૧	માં નીચલા ચાર પુસ્તકો આવે	ચાલણ ગાદી
શુભચાતુર્થ માર્ગ	છે. એ પુસ્તકો દ્વારા બાળકો જ્ઞાન	પહેલી ચોપડી
હાલના છત્વીદાસની રૂપરેખા ભા. ૧	મેળવે છે.	બીજી ચોપડી
આપણા દેશનો છત્વીદાસ	પુસ્તક - લેખન તાલીમ વગ	ત્રીજી " "
	" " ધેરણ ૧-૨-૩-૪	ચોથી " "
	પ્રત્યેકની કિંમત ૧ ૦	પાંચમી " "
	નવમુખ વાચન માળા	પુસ્તક
	બાળવોધી	૧ ૨
	પુસ્તક પહેલું	૧ ૩
	પુસ્તક બીજું	૨ ૩
	પુસ્તક ત્રીજું	૨ ૩
	" ચોથું	૨ ૩
	સાદીન્ય ઉદ્દેશીય	શ્રેણી ૧
	સાદિલ્ય માટે વાચન વધારવા	" ૨
	વચાર્પોચીને ઉપયોગી પુસ્તકો	" ૩
	પુસ્તક બીજું	" ૪
	" ત્રીજું	" ૫
		" ૬
		" ૭
		" ૮
		" ૯
		" ૧૦
		" ૧૧
		" ૧૨
		" ૧૩
		" ૧૪
		" ૧૫
		" ૧૬
		" ૧૭
		" ૧૮
		" ૧૯
		" ૨૦
		" ૨૧
		" ૨૨
		" ૨૩
		" ૨૪
		" ૨૫
		" ૨૬
		" ૨૭
		" ૨૮
		" ૨૯
		" ૩૦
		" ૩૧
		" ૩૨
		" ૩૩
		" ૩૪
		" ૩૫
		" ૩૬
		" ૩૭
		" ૩૮
		" ૩૯
		" ૪૦
		" ૪૧
		" ૪૨
		" ૪૩
		" ૪૪
		" ૪૫
		" ૪૬
		" ૪૭
		" ૪૮
		" ૪૯
		" ૫૦
		" ૫૧
		" ૫૨
		" ૫૩
		" ૫૪
		" ૫૫
		" ૫૬
		" ૫૭
		" ૫૮
		" ૫૯
		" ૬૦
		" ૬૧
		" ૬૨
		" ૬૩
		" ૬૪
		" ૬૫
		" ૬૬
		" ૬૭
		" ૬૮
		" ૬૯
		" ૭૦
		" ૭૧
		" ૭૨
		" ૭૩
		" ૭૪
		" ૭૫
		" ૭૬
		" ૭૭
		" ૭૮
		" ૭૯
		" ૮૦
		" ૮૧
		" ૮૨
		" ૮૩
		" ૮૪
		" ૮૫
		" ૮૬
		" ૮૭
		" ૮૮
		" ૮૯
		" ૯૦
		" ૯૧
		" ૯૨
		" ૯૩
		" ૯૪
		" ૯૫
		" ૯૬
		" ૯૭
		" ૯૮
		" ૯૯
		" ૧૦૦

Obtainable From :

'INDIAN OPINION'
P. Bag, PHOENIX, NATAL.

BOOKS FOR SALE

INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6	ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	0
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland	13	6
EMINENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6	WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi	6	9
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	0
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	8	6	THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi	17	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas	8	0	FAMOUS PARSIS PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	7	6
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	5	0	STRAY GLIMPSES OF BAPU—Kaka Kalekar	5	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6	AMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6	SELECTED LETTERS—M. K. Gandhi (1st Series)	1	9
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	15	0	FROM YERVADA MANDIR—M. K. Gandhi	1	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	SELECTIONS FROM GANDHI—Nimar Kumar Bose	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	16	0	FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi	8	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	IDEM AND DIET REFORM—M. K. Gandhi	5	0
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life), —By various writers	5	0	GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello)—William Miller	2	0	GLEANINGS—Mira	1	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0	HINDU DHARMA—M. K. Gandhi	10	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	15	0	THE IDIOTS WIFE—Dr. Sen Gupta	1	6
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0	GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6	DELHI DIARY—Gandhiji	10	0
GANDHIJINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6	BAPU—Marry F. Barr	4	0
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches An account of their researches, discoveries and inventions)	7	6	TO THE STUDENTS—M. K. Gandhi	9	0
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa	8	6	SATYAGRAHA IN CHAMPARAN—Rajendraprasad	4	0
MAHATMA GANDHI—Louis Fischer	1	10	MY LIFE AND MISSION—Vivekanand	1	3
			COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
			THE GITA ACCORDING TO GANDHI —Mahadev Desai	12	0
			FREEDOM AND CULTURE—S. Radhakrishnan	3	6
			THE EPIC FAST—Pyarelal	2	6
			THE HEART OF HINDUSTHAN—Radhakrishnan	2	6
			TALES OF BENGAL—Santa and Sita Ghatteji	8	6
			CHAITANYA TO VIVEKANANDA	3	3
			FOOD SHORTAGE—Gandhi	4	0
			GANDHI'S CHALLENGE TO CHRISTIANITY —S. K. George	5	0
			INDIA AND HER PEOPLE—Swami Abhedananda	8	6
			KARMA YOGA—Vivekananda	2	6
			POEMS—Ramdas	1	7
			AT THE FEET OF GOD—Ramdas	2	1
			THE SCEPTRED FLUTE—Sarojini Naidu	8	0
			SARVODAYA—M. K. Gandhi	2	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix, Natal

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**LIFE INSURANCE**

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATELP.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.Phones:— } Business 33-0711
} Residence 33-5961**ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ**

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણુભાઈ શરીપોરવાળા.

હરેક ભતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધાની તેમજ મોઘા મેવા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.અમારું 'વખણાએકું' સુરતી ભુસું મેવા, મમરા, ગાંડીઆ, ભજઆ,
પાતરા વિગેરે હરેક તાજાં બનાવીએ છીએ.પોર્ટા વીગેરે માટે મોટાં પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ડુંક
વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575.

P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.

JOHANNESBURG.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER Published as Special Number of INDIAN OPINION to com-
memorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for
Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak,
Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed
their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi,
Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived
to see the fruits of their labour.Also containing a brief Survey of the work of the Indian
National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.

TEL. ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:

409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.

PHONE 64. PO BOX 106.

TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street,

JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪.

પોસ્ટલ ૪૮૮૯.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અરવિન્ડ."

હેડ ઓફીસ:

૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસ ટ્રીચાર્ટ.

ફોન: ૬૪. પી. બો. પોસ્ટલ ૧૦૬

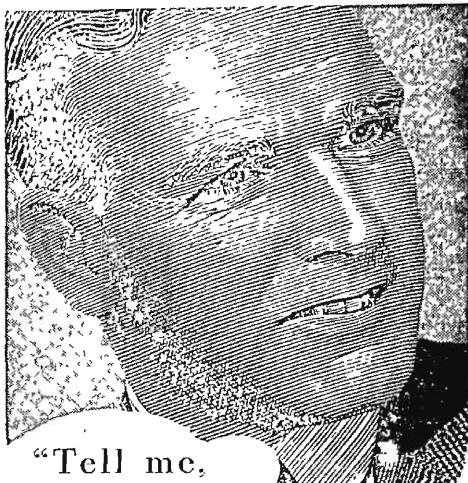
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "કાન્જી"

એચ. કે. ગોકળ,

— ડોલરેલ વપારી —

— જનરલ મરચન્ટ અને આમાલ કરનાર —

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

"Tell me,
 Doctor . . . How am I to tell if
 an antiseptic is reliable and safe?"

During the past ten years, in Hospitals, in surgical and maternity wards, and in accident clinics, the dependability and safety of 'Dettol' have been proved beyond doubt in literally millions of cases. In minor accident, and major operation, indeed, whenever infection threatens, doctors, surgeons and nurses, in Southern Africa and throughout the Commonwealth, protect their patients, and themselves, with **DETTOL**

DETTOL
 THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., P.O. BOX 1097, CAPE TOWN

Books For Sale

Shri Aurobindo's Religious Books

LIGHTS ON YOGA	3	6
KALIDAS	3	3
ISHA UPANISHAD	5	9
THE RENAISSANCE IN INDIA	3	9
HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
THE MOTHER	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
AUROBINDO MANDIR ANNUAL 1913-44-45	10	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2)	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

'Indian Opinion'
 P. Bag, Phoenix,
 Natal.

NUGGET

BOOT POLISH

Obtainable in
 Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-243

Polishing with
SUNBEAM
 is so easy!

Sunbeam—a boon to all housewives—makes it so easy to keep the floors and furniture bright and attractive!

Effortlessly a *link* Sunbeam is spread over a *huge* area to give that pleasing shine which lasts for days and days.

Sunbeam makes your home look clean and inviting!

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK

Always ask for

SUNBEAM

POLISH

Shines...
 and shines...
 ..and shines

